

AKKA/LAA Ziņas

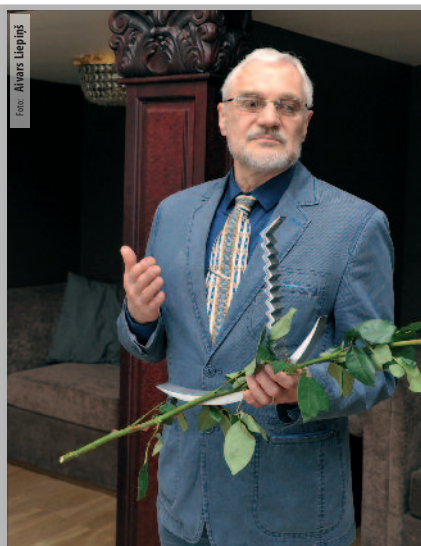
Nr. 41, 2015.gada jūlijs

Pasaules Grāmatu un autortiesību diena ir 23.aprīlis, un šogad tās priekšvakarā, 22.aprīlī, AKKA/LAA jau otro reizi autoriem pasniedza ikgadējo Autora balvu. Par Autora balvas laureātiem kļuvi režisors Pēteris Krilovs — par dokumentālo filmu „Uz spēles Latvija”, komponists Jēkabs Nīmanis — par mūziku Latvijas Nacionālā teātra izrādei „Raiņa sapņi”, rakstnieks Jānis Jonevs — par romānu „Jelgava '94” un mākslinieks Miķelis Fišers — par izstādi „Netaisnība”.

Jānis Jonevs

Pēteris Krilovs

Jēkabs Nīmanis

Miķelis Fišers

Autora balva 2015 atradusi īpašniekus

Ar Autora balvu paši autori cildina kolēģu pārstēdzošus un stiprus darbus, kuri radoši iedvesmojuši vai provocējuši ar novatorismu un profesionalitāti.

Autora balvu piešķir biedrības AKKA/LAA pārstāvētam Latvijas autoram par vienu darbu, kas publicēts iepriekšējo divu gadu laikā, no marta līdz februārim ieskaitot. Balva dibināta 2014.gadā ar mērķi uzturēt Latvijas kultūras radītāju savstarpējās koleģiālās solidaritātes garu, atzīmēt autoru izcilus sasniegumus, stiprināt intelektuālā darba veicēju pašapziņu un pievērst

uzmanību autoru organizācijai, kas nodrošina autoru mantisko tiesību īstenošanu Latvijā.

Balvu pasniegšana notika Autoru pusdienās restorānā „Bibliotēka Nr.1”, laureāti saņēma Jāņa Straupes dizainēto un metālmākslinieka Arvīda Endziņa metālā veidoto skulptūru — laivu vai augošu mēnesi, kurā sākas vai beidzas kāpnes. Autora pusdienu laikā ik laureāta bankas konts arī papildinājās ar 1111 eiro, kas paredzēti kā atbalsts jaunu darbu tapšanai. 2014.gadā Autora balvu saņēma tulkotāja Maima Grīnberga,

*Ar Autora
balvu
paši
autori
cildina
kolēģu
stiprus
darbus*

horeogrāfe Olga Žitluhina, scenogrāfs Andris Freibergs un komponists Vilnis Šmīdbergs.

Autora balvas Latvijā šogad tika pasniegtas otro reizi, savukārt citās Eiropas valstīs, piemēram, Vācijā, šāda radošo cilvēku godināšana notiek jau ilgstoši. Autora balvu nodrošina AKKA/LAA Kultūras un izglītības fonds. ■

*Ieva Kolmane,
AKKA/LAA sabiedrisko attiecību speciāliste*

Autora balvas 2015 laureāti darbos un vārdos

PĒTERIS KRILOVS, režisors: dokumentālā filma „Uz spēles Latvija”, pirmizrāde 2014.gada 23.augustā kinoteātrī „Splendid Palace”

Pie filmas strādāts vairāk nekā sešus gadus, un — rets gadījums — tas ir režisora personisks stāsts par tēvu, taču cieši savijies ar pētnieka intereses barotu dokumentālu vēstījumu par pēckara padomju Latvijas čekistu darbību jeb „spēli”, kurā to vai citu iemeslu dēļ izrādījās ierauti dažādi ļaudis. Filma, no kuras dzīvs laiks spiežas pa visām šuvēm. Asprātīgs animācijas izmantojums, trāpīgi izvēlēta mūzika, kas piedalās kā patstāvīga stāsta veidotāja. Filma, no kuras visi žanri var mācīties stāstīt stāstu. Vienā darbā līdzās ir dokumentalitāte un izdoma, labs pētījums un laba izklaide, maksimāli iespējamā vēsturiskā objektivitāte un ļoti izteikts subjektīvisms. Tātad tas ir iespējams!

— **Kas ir dokumentālas filmas radītājs — bronists, liecinieks, sacerētājs?**

— Dokumentālo filmu tapšanu var izraisīt gan hronists, ja caur filmu rūpīgi pieraksta notikumus un ir šķietami objektīvs, gan liecinieks, kurš ar zināmu patosu, apņēmību un virzienu noteikti grib liecināt par to, kas viņam ir svarīgs. Un var būt arī sacerētājs, ja skatītājs tic viņa koncepcijai un drusku jūt, ka skatījums ir subjektīvs. Vispār sacerētājs dokumentālajā kino vienmēr ir figūra, ko var it kā apšaubīt. Tajā pašā laikā es zinu, ka pēdējā laikā dokumentālajā kino sacerētāji kļūst arvien populārāki.

— **Vai tev ir atbilde uz jautājumu, kā cilvēkam veidot „pareizas” attiecības ar varu?**

— Es nevaru teikt, ka zinu, kā veidot „pareizas” attiecības ar varu. Taču es zinu vienu — ka ar varu nekad nevajag koķetēt un spēlēties. Varu vajag pieņemt kā esošu fenomenu — tā ir dota caur ārējiem spēkiem, ārpus tevis. Tu, protams, vari pretoties, un ir brīži, kad, gluži loģiski, tā arī ir jādara, bet koķetēt, sadarboties, varai iepatīties, tai kaut ko piedot un vienlaikus izspēlēt kaut ko pašam vajadzīgu, jo sevišķi mākslā — tas nu būtu pēdējais, kas jādara. Es gan nedomāju, ka vara ir kaut kāds fetišs, — pret to vajag izturēties kā tev līdzvērtīgu fenomenu. Ja tev nepatīk kaimiņš, pasaki, kas tev viņā nepatīk, tāpēc jau nav jāsit nost vai jāpadzen. Būt atklātam un godīgam pret varu — tas, manuprāt, ir katra pilsoņa pienākums.

Autoru pusdienās autoru gvardē — no kreisās Juris Petraškevičs, Vilnis Šmidbergs, Raimonds Pauls un Ungars Savickis

JĒKABS NĪMANIS, komponists: mūzika Latvijas Nacionālā teātra izrādei „Raina sapņi” (režisors Kirils Serebreņņikovs, pirmizrāde 2015.gada 29.janvārī)

Pats Jēkabs radio intervijā Andrim Dzenītim (TV3 „Klasika”) šo darbu nodēvējis par savu autorkoncertu — vairāk nekā 10 atšķirīgu dziesmu, kas vienkopus sajūdz ainas, izaugušas

no Raina dzejas, dienasgrāmatām un sapņu pierakstiem. Nīmana mūzika (kora dziesmas, solo romances, dziedājumi, instrumentālais pavadījums) šajā izrādē ir jaunatklājums un jauns solis uz Raina dzejas un Raina personības izpratni. Aizrauj autora drosme, smalkjūtība, gaume, mūzikas valodas krāsainība un mūsdienīgums.

— **Tu esot Raina ģimenes drauga radinieks!**

Mākslinieku Mīkeli Fišeru caur puķēm sveic leģendārais scenogrāfs, Autora balvas 2014 laureāts Andris Freibergs

Vai jūties arī viņa gara radinieks?

— Jā, manas dzimtas radnieciskās saites ar Raini ir ne gluži asinsradniecība, bet drīzāk kaimiņattiecības, kas pārtapa draudzībā. Runājot par gara radniecību, reti kuram no mums ir spēja tuvoties Raina gara dziņumam, un es neuzskatu sevi par tādu, kurš varētu publiski atzīties tādā augstprātībā — salīdzināt sevi ar Raina gara lielumu. Taču, protams, ka nojausma par personīgo pietuvinātību šādam cilvēkam radīja manī zināmu emocionālu saikni, un, strādājot ar šo materiālu, es nespēju būt objektīvs — biju ļoti subjektīvs, pieķēries šai tēmai. Es lielā mērā strādāju, personīgu jūtu vadīts, nevis tikai veicu darba uzdevumu. Es nevēlos attālināties no šīs izrādes — katru reizi, kad es nonāku ar to kontaktā, man ir patīss prieks un baudījums piedalīties. Un es nenogurstu no tomēr smagā uzdevuma. Jūtos savā vietā.

— **Vai, tavuprāt, ir kāda māksla, kas pārāka par visām citām?**

— Ja kāds salīdzina mākslas, kura — piemēram, vizuālā, tēlotājmāksla, mūzika, teātris vai dzeja — būtu vispārākā, tas ir tāpat, kā salīdzināt, kurš bērns mīlāks. Un, protams, tas ir drīzāk mūsu iekšējās pasaules atspoguļojums, nevis kāda patiesība. Ja vispārīnām, viena no lielākajām mākslām ir māksla veiksmīgi eksistēt un veidot labas attiecības ar līdzcilvēkiem. Vai tas notiek caur mākslu vai kādām citām nozarēm, es neredzu lielu atšķirību — nav tā, ka māksla būtu statusa ziņā augstvērtīgāka komunikācija. Māksla varbūt komunikācijai piešķir tādu kā misticismu vai garīgu dimensiju, ko citos žanros nevaram tik viegli sasniegt. Taču es ticu, ka jebkuras profesijas pārstāvis var nonākt līdz dziļām un vērtīgām atziņām, patiesi un atvērti interesējoties par pasauli mums apkārt, tādējādi iedziļinoties gan sevī, gan pasaulē — meklējot.

JĀNIS JONEVS, rakstnieks: romāns „Jelgava ’94” (apgāds „Mansards”, 2013)

Joneva debijas romāns „Jelgava ’94” nācis klajā 2013.gada pavasarī un Autora balvu 2015 saņēm nepavisam ne tāpēc, ka jau paguvus saņēmt virkni citu lielisku balvu: Literatūras Gada balvu 2013 par labāko debiju, 2014.gadā LTV1 balvu „Kilograms kultūras”, izpelnījies 3. vietu Bērnu žūrijas 15+ gadu veco lasītāju vērtējumā un atzīts par vienu no 100 latviešu lasītāju visu laiku mīlākajām grāmatām TV šovā „Lielā lasīšana”, ieguvis arī 2014.gada Eiropas Savienības Literatūras balvu jauniem un daudzsolosiem prozaikiem. Galvenais, ka jau kur tas laiks esam

Autori „Bibliotēkā Nr.1”

Salīdzināt mākslas ir tāpat kā salīdzināt, kurš bērns mīlāks

ilgojušies pēc „nesadomāta” izaugšanas romāna, kam ir tik pārliecinoša stāstītāja balss. Pat nav svarīgi, ka mūziku, par ko raksta un ar ko aizraujas, ne pārāk pazīsti. Jo ne jau par to stāsts, bet gan par pasaules apzināšanu un kļūšanu no pusaudža par pieaugušo. Intonācija, kurai uzticies un tici pilnā mērā.

— **Izskatās, ka kļūt par panākumiem**

bagātu un milētu rakstnieku ir ļoti viegli!

— Es izvairos pats sev teikt, ka es būtu ļoti panākumiem bagāts un milēts rakstnieks. Es izvairos no tāda formulējuma. Bet jā, nebija grūti — veiksmē nāca palīgā. Laimējās trāpīt — **Vai tu vēl atceries, kā aizdomājies līdz tam, ka „Jelgava ’94” būs būt? Kā grāmata sākās?** — To, ka „būs būt”, es sapratu, kad jau labu laiku biju rakstījis. Šo to jau biju mēģinājis iepriekš, bet ne reizi nebija

© turpinājums 4.lpp

Ēriks Hānbergs un brāļu Lingu tandēms — dažādu paaudžu Latvijas autori skatās vienā virzienā ne tikai Autoru pusdienās

izdevies darbu novest līdz galam. Šoreiz bija sajūta, ka ir līdz galam un tad jau varbūt kādam arī jāparāda. Impulss bija atmiņu impulss — sajūta, ka, ja tagad nepierakstīsi, aizmirsi kaut ko ļoti būtisku. Pirms tam rakstīšanas mēģinājumos likās, ka pietrūkst struktūras, kur ielikt domas. Un tad sapratu, ka jaunība, pieaugšana ir tāda milzīga struktūra, kas var darboties. Autortiesību sakarā — man ir sajūta, ka grāmatai ir ļoti daudzi autori — visi, kas piedalījušies. Tik ļoti dažādi cilvēki lasa — nezinu, varbūt vainīga ir pieaugšanas tēma — tas laiks, kad visi jūtamies tik ļoti īpaši, un sajūtas, kas mūsos joprojām ir, kaut arī mēs neatzīstamies.

Nu, varbūt lielais iemesls ir arī tāds, ka Latvijā ļoti daudzi jūtas kā neirotiski pusaudži?

MIKELIS FIŠERS, mākslinieks: izstāde „Netaisnība” Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejā (28.11.2014.—18.01.2015.)

Patiess māksliniecisks pārstiegums pēc pirms diviem gadiem redzētās vērīenīgās “Lielvīelas” izstāžu zālē “Arsenāls”. Šoreiz mākslinieks radījis grafiski perfektus, sev raksturīgā savdabīgā nopietnībā un ironijā balstītus, kā klavieru vāki pulētos delīšos grebtus traģikomiskus pseidomītiskus sižetīņus, kurus papildina asprātīgas anotācijas. Ekspozīciju papildina divi emocionāli video darbi, kuros autors pats ir klāt, mūs pieskatīdams. Kosmiski reptīļi paverdzina cilvēkus, bet ik darbs funkcionē kā izsmalcināts spoguļis, kurā esi spiests vērties, paverdzinātājos saskatot pats sevi. 2015.gada februārī „Netaisnība” godalgota arī ar Purvīša balvu.

— *Vai mākslinieks spēj darīt galu netaisnībai vai vismaz pasaulē kaut ko vērst uz labu?*

— Diez vai. Visdrīzāk — var netaisnību vairot. Vai mākslinieks var pasauli darīt labāku? Droši vien kā nu kurš. Es domāju, ka mākslas augstākais uzdevums ir veicināt cilvēkos iekšējas pārmaiņas.

— *Kas tev liek darināt mākslasdarbus?*

— Citešu Ivaru Heinrihsonu, kam bija tāds teiciens: „Ja vari, neglezno.” Ja runājam nopietni, tā ir nepieciešamība radoši realizēties. Kad es mēģinu neradīt mākslasdarbus, es tiešām jūtos ļoti slikti. Iedvesma parasti atnāk pati, darbu es gandrīz 100% gadījumu ar iekšējo redzi ieraugu jau gatavu, un tad atliek vien to realizēt pēc iespējas tuvu iecerei. Jo precīzāk izdodas, jo labāks darbs. Protams, mākslā mediji atšķiras, glezniecībā ir daudz iespēju aiziet sānceļos, tehnika pati par sevi ir tik bagātīga, ka rodas daudzi risinājuma varianti. Bet galvenais ir un paliek — parādīt domu. □

Ieva Kolmane,

AKKA/LAA sabiedrisko attiecību speciāliste

Kopsavilkums par AKKA/LAA savākto atlīdzību autoriem un citiem tiesību īpašniekiem (bruto) 2014.gadā (EUR)

	2013.gads EUR	2014.gads EUR
Muzikālo darbu tiesības	3 500 978	3 669 165,75
Komerčiālās radio raidorganizācijas	156 442,42	329 536,57
Sabiedriskā radio raidorganizācija	263 252,9	301 229,41
Komerčiālās TV raidorganizācijas	351 100,8	327 015,87
Sabiedriskā TV raidorganizācija	187 819,08	187 860
Kabeļtelevīzijas	233 682,8	235 196,48
Publiskais izpildījums (koncerti, kafējnīcas, veikali u.c.)	2 140 442,66	2 122 105,31
Publiskais izpildījums (filmu mūzika)	74 445,49	71 054
Mehānisko ierakstu tiesības	93 791,85	95 168,11
Dramatisks un muzikāli dram. darbu tiesības	427 877,02	408 948,09
Teātris	308 775,22	292 895,89
Kabeļtelevīzijas	71 535,44	70 558,94
Sabiedriskā radio raidorganizācija	26 903,66	26 903,66
Reproducēšana	4 822,88	4 358,19
Sabiedriskā TV raidorganizācija	15 839,82	14 231,41
Literāro darbu tiesības	99 454,31	100 556,57
Sabiedriskā TV raidorganizācija	1 130,94	1 255,63
Sabiedriskā radio raidorganizācija	17 935,78	17 935,8
Kabeļtelevīzijas	47 690,31	47 039,3
Reproducēšana	447,51	50,44
Reproducēšana datu nesējos	0	278,7
Internets	655,1	1 645,92
Izdevniecības	31 086,43	29 967,65
Horeogrāfija (sabiedriskā TV)	508,24	2 383,13
Vizuālo darbu tiesības	70 365,21	69 638,55
Sabiedriskā TV raidorganizācija	879,82	2 658,84
Kabeļtelevīzijas	34 064,49	33 599,5
Izdevniecības	7 497,15	11 097,05
Vizuālo darbu izstādīšana valsts iestādēs un kultūras org.	1 768,37	2 024,88
Tālākpārdošana	14 489,82	12 587,01
Vizuālo darbu iekļaušana filmās un reklāmās	404,64	0
Internets	9 047,64	7 236,58
Vizuālo darbu reproducēšana	2 213,28	434,69
Audiovizuālo darbu tiesības	226 071,35	242 825,98
Reproducēšana datu nesējos	781,41	18 482,13
Sabiedriskā TV raidorganizācija	18 775,76	11 359,73
Komerčiālās TV raidorganizācijas	9 839,22	19 535,23
Kabeļtelevīzijas	175 999,89	173 597,4
Publiskošana, iekļaujot citā darbā	0	6 659,13
Publiskošana internetā	0	409,79
Filmu demonstrēšana	20 675,07	12 782,57
Atlīdzība autoriem no ārzemēm	156 650,23	175 217,37
Publiskais izpildījums (mūzika)	108 358,63	104 461,72
Dramatisks darbu tiesības	31 389,89	40 495,04
Literāro darbu tiesības	0	800
Vizuālo darbu tiesības	4 624,92	11 704,39
Audiovizuālo darbu tiesības	12 276,79	17 756,22
Mērķa rezerves no kabeļtelevīzijām	4 768,67	9 335,02
Tukšie audionesīji — mūzika	60 343,88	72 451,42
Tukšie audiovizuālie nesēji — filmas	42 579,08	51 122,27
Tukšie nesēji — vizuālās tiesības	23 968,36	28 777,44
Tukšie nesēji — literatūras un drāmas tiesības	14 099,04	16 927,9
Kopā atlīdzība autoriem	4 627 155,15	4 844 966,36
Ieņēmumi no banku % autoriem	49 500,83	18 986,91
Kopējie ieņēmumi autoriem ar banku %	4 676 655,98	4 863 953,27
Publiskā patapinājuma atlīdzība autoriem	129 798,49	304 729,66
Kopā publiskā patapinājuma atlīdzība autoriem ar banku %	129 798,49	304 729,66
Kopā atlīdzība autoriem	4 756 953,64	5 149 696,02
Kopā atlīdzība autoriem ar banku %	4 806 454,47	5 168 682,93
Atlīdz. mūz.izpildīt. un fonogr. produc.(LaIPA)	180 498,53	210 175,72
Atlīdzība filmu producentiem	25 614,64	29 205,67
Atlīdzība izpildītājiem (aktieru apvienība)	25 614,64	29 205,67
KOPĀ atlīdzība blakustiesību organizācijām	231 727,81	268 587,06
Banku % blakustiesību organizācijām	469,93	210
Kopā atlīdzība blakustiesību organizācijām ar banku %	232 197,74	268 797,06
Kopā atlīdzība visiem Latvijas tiesību īpašniekiem	4 988 681,45	5 418 283,08
Kopā atlīdzība visiem Latvijas tiesību īp. ar banku %	5 038 652,21	5 437 479,99
PAVISAM KOPĀ	5 038 652,21	5 437 479,99
t.sk. ieņēmumi no bankas uzkrātajiem procentiem un depozītiem	49 970,76	19 196,91

Autors ir tas, kas aug

Šodien šeit ir sanākuši dažādu mākslu pārstāvji. Jēkabs pārstāv mūziku — pirmo, dziļāko un mistiskāko no mākslām. Šeit ir glezniecība — visoriģinālākā, novatoriskākā no mākslām. Un kino — vispilnīgākā no mākslām. Atliek vēl literatūra, kur šodien raksturo fakts, ka tai ir jāizsakās.

Esmu iemēģinājis spēkus arī mūzikā — Jēkabs piepildīja manu jaunības sapni — uzstāties, spēlējot kādu instrumentu. Reiz, sen, kādā starpdisciplinārā projektā viņš man piedāvāja spēlēt stilofonu. Tomēr labāk laikam būs turēties pie literatūras. Ja reiz vārda māksla, es turēšos pie vārdiem. Protams, dabiski nāk prātā vārds „autors” un jautājums, kas gan ir autors? Atbilde, kas rodas pirmā, ir — kāds, kas rada. Varbūt — kas rada kaut ko oriģinālu? Barts un Fuko jau sen apšaubīja autora radītspēju, vēl jo vairāk — oriģinalitāti. “Teksts nekad nav oriģināls,” un es labprāt pieņemu šo formulu. Šķiet, tas bija mākslinieks Boriss Bērziņš, kas viegli aizņēmās šo apgalvojumu un to mazliet uzlaboja: “Visi lieli mākslinieki ir lieli zagļi.” Es ar prieku to pieņemu, jo tas mani padara līdzīgu lieliem māksliniekiem. Es esmu zadzis ne tikai no citiem, slavenākiem autoriem, bet vārds vārdā arī no saviem draugiem. Taču viņi neko neiebilst, jo laikam izprot, ko nozīmē būt autoram. Domājot par vārdu „autors”, es atcerējos kādu pazīstamu kaķi. Viņu sauc Tors, viņam ir savs Facebook profils, un viņš tur publicē dzejoļus. Piemēram:

Ko darīt ar jūtām?

Kā izjust ko īstu?

Vai kādu es milu,

Vai visus es nīstu?

Nāk pavasar’s,

Man spalvas kriet ārā,

Ja būtu es cilvēks,

Tad sēdētu bārā.

Bet nespēju sevi izprast vai lietot alkoholu, jo esmu kaķis. Spalvains.

Ir kāds apstāklis. Tora saimniece ir kāda jauna dāma, kas ir režisore, dramaturģe un publiciste. Protams, rodas nelāgas aizdomas — vai Tors ir šīs dzejas īstais autors? Es tomēr tuos pie uzskata, ka ir gan. Jo tikai ar viņa autorību šī dzeja iegūst jēgu. Autors — tā ir vainas, atbildības un jēgas uzņemšanās. Šajā sakarā — par vārdu „autors” arī no otras, no ‘auto’ puses. Es savā prātiņā iedomājos, ka tā ir tā pati sakne, kas vārdos “autentisks”, “autonoms”. Respektīvi — pats. Kas ir vieglā pretrunā ar iepriekš teikto. Var ieraudzīt pat vēl vērienīgākas līdzības — autoritāte,

Autora balvas 2015 laureāts, rakstnieks Jānis Jonevs uzrunā sarīkojuma viesus

Aiznirušas mūzikā: tulkotājas Silvija Brice, Maima Grinberga un Dace Meiere

autoritārs. Tas, kurš uzņemas varu un līdz ar to arī atbildību. Kurš izģērbjas publikas priekšā. Bet tad mans gudrais draugs, klasisko valodu zinātnieks, kļiedēja manus maldus. Vārds “autors” nav vis nācis no grieķu “autos” — lai gan šis vārds to, šķiet, ir

Kas gan ir autors — kāds kas rada

Mūziķim Ingum Ulmanim vienmēr atrodas kāds kolēģiem nepieciešams padoms — uzklausā Guntars Račs un Juris Kulakovs

ietekmējis. “Autors” nāk no latīņu vārda “*augere*”. Arī šim vārdam ir vairākas, dziļas un zīmīgas nozīmes. Viena no tām šķiet visvairāk izpatikam autoru pašapziņai, tas ir — būt autoram nozīmē būt par cēloni, ietekmēt kaut ko. Taču man visatbilstošākā šķiet kāda cita vārda “*augere*” nozīme. Latīņu vārds, izrādās, skan pārsteidzoši latviski. “*Augere*” nozīmē ‘augt’. Un līdz ar to autors ir tas, kas aug. Augošs, dzīvs organisms, kas nav apstājies. Tāpēc tas laiku pa laiku ir jāaplaista. Tieši tā es arī uztveru šo balvu. Kā negaidītu, augšanu atbalstošu lietutiņu. Tieši negaidītībā ir šīs balvas spēks. Jo, ja mēs strādājam atalgojuma dēļ, rādi iesācēji autori kā es ir pakļauti riskam izpatikt, pielāgoties. Bet šī ir negaidīta un tāpēc vēl jo noderīgāka. Paldies — jums, kas palīdz mums augt. □

(Eseja nolasīta Autoru pusdienās 2015)

Jānis Jonevs

Mūsu biedrības svarīgākie sasniegumi 2014.gadā

- 5000. autors Latvijā parakstīja pārstāvniecības līgumu ar AKKA/LAA
- 288 jauni Latvijas autori nodeva savu mantisko tiesību īstenošanu kolektīvā pārvaldījumā
- 7168 jauni Latvijas autoru muzikālie darbi tika reģistrēti AKKA/LAA datubāzē
- 5,44 miljonu eiro atlidzību AKKA/LAA savāca autoriem (95%) un blakustiesību īpašniekiem (5%)
- 509 028 muzikālos darbus un 25 880 filmās ietvertos muzikālos darbus AKKA/LAA no darbu izmantotāju iesniegtajām izmantojuma atskaitēm ievadīja AKKA/LAA sadales programmā un to autoriem par tiem sadalīja atlidzību
- 4,36 miljonus eiro AKKA/LAA izmaksāja tiesību īpašniekiem Latvijā (61%) un ārvalstīs (39%)
- 5,79 miljoni eiro 2014.gada 31.decembrī bija vēl sadalāmi un izmaksājami
- 2014.gadā AKKA/LAA nodibināja Autora balvu un pasniedza to četriem autoriem

Autoru mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai AKKA/LAA 2014.gads bija divdesmit pirmais darbības gads un desmitais gads biedrības statusā.

Kopš 2004.gada 1.maija stājušies spēkā grozījumi Autortiesību likumā, saskaņā ar kuriem mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma veikšanai nepieciešama Kultūras ministrijas izsniegta atļauja. AKKA/LAA pārstāv visu žanru mākslas un literatūras darbu autorus, Kultūras ministrija ir izvērtējusi tās darbību un izsniegusi visas nepieciešamās atļaujas mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma veikšanai.

2014.gadā savāktā atlidzība.

2014.gadā kopējie ieņēmumi sasniedza 5.44 miljonus eiro, kas ir par 7.92% vairāk nekā 2013.gadā. Tas bijis ceturtais labākais gads mūsu biedrības pastāvēšanas vēsturē. 95% no atlidzības kopējā apjoma veido autoriem

savāktā atlidzība, 5% no savāktās atlidzības saņēma blakustiesību īpašnieki. Kā redzams, lielākās autoratlidzības summas iekasētas par muzikālo darbu, dramatisko un audiovizuālo darbu lietojumu, kā arī par Latvijas autoru darbu izmantojumu ārvalstīs.

Par muzikālo, literāro un horeogrāfisko darbu izmantojumu publiskā izpildījumā iekasēti 2 122 105 eiro, un te nozīmīgākais segments ir darbu izpildījums koncertos un festivālos. Īpašs notikums 2014.gadā — Pasaules koru olimpiāde; lielākos autoratlidzības maksājumus veikuši festivālu rīkotāji — SIA „*Positivus* grupa” par darbu izmantojumu festivālā „*Positivus* festivāls 2014”, SIA „*Dzintara diski*” par starptautiskā jauno populārās mūzikas izpildītāju konkursa „Jaunais Vilnis” koncertiem Jūrmalā; lielāko autoratlidzību saņēma SIA „BDG Concerts” organizētajos grupas „*Depeche Mode*”, Pitera Geibriela, Enrikes Iglešiasa, Kailijas Minogas koncertos izpildīto darbu

autori. Otra nozīmīgākā koncertorganizācija — SIA „*L Tips Agency*”, kura rīkoja Sāras Braitmenas koncertu. Samazinājies nacionālo izpildītājmākslinieku koncertu skaits un iekasētā autoratlidzība. Apmeklētākie koncerti, kuros izpildīts nacionālais repertuārs — Dona koncertu cikls „Varanasi” un grupas „Labvēlīgais tips” koncerti. Samazinājās par autoru darbu izmantojumu pašvaldību kultūras/tautas namu rīkotos koncertos, deju vakaros, diskotēkās iekasētā autoratlidzība. Kultūras centru skaitā pēdējos gados nav būtisku izmaiņu, to ir 550. Taču centru iesniegtā informācija par kultūras norisēm rāda, ka samazinās pasākumu auditorija. Tas skaidrojams ar iedzīvotāju skaita būtisku samazināšanos pēdējos gados valstī kopumā.

Autoru mantiskās tiesības attiecībā uz izmantojumu publiskā izpildījumā izklaides vietās, kafējnicās, veikalos u.c. tamlīdzīgās vietās tiek administrētas tikai kolektīvi, un to Latvijas teritorijā veic AKKA/LAA. Izklaides sektorā — mūzikas klubos, naktsklubos un diskotēkās — jau vairākus gadus nostiprinājusies prakse atteikties no ieejas maksas (biļetēm): licencēto objektu skaits ir palicis iepriekšējo gadu līmenī, bet klubi maksā tikai autoratlidzības minimumu par pasākumu. Attiecīgi iekasētās autoratlidzības lielumam ir tendence samazināties. Iepriekšējā gada līmenī ir iekasētā autoratlidzība par mūzikas publisko izpildījumu, demonstrējot filmas, — 71 054 eiro. Kopējais stacionāro kinoteātru skaits ir nemainīgs jau vairākus gadus — 17, taču kinorādīšanas jomu papildināja gan regulāro brīvdabas kinoseansu izrādīšanas vietas, gan vienreizējas zibakcijas formā organizēti filmu seansi visas Latvijas teritorijā. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, par 30% palielinājies filmu demonstrētājiem izsniegto licenču skaits.

2014.gadā restorānu, tirdzniecības zāļu un pakalpojumu sniegšanas nozarē kopējais licencēto objektu skaits saglabājies iepriekšējo gadu līmenī. Tāpat kā iepriekšējos gados vērojām samērā lielu uzņēmumu mainību — no 2014.gadā noslēgtajiem licenču līgumiem 10% darbība ir pārtraukta. Palielinās to līgumu skaits, kuru darbību AKKA/LAA pārtrauc pēc savas iniciatīvas, kad ir konstatēts, ka ar Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu ir apturēta uzņēmuma saimnieciskā darbība vai pasludināts maksātnespējas process. Kopumā Muzikālo darbu nodaļas veiktajā licencēšanā 2014.gadā iezīmējās trīs tendences: palielinās kopējais licencēto stacionāro objektu

skaits; palielinās pārtraukto licenču līgumu skaits veikalos, kafējnicām; sakarā ar iedzīvotāju skaita būtisku samazināšanos kultūras norišu apmeklētāju skaitam ir lejupslīdes tendence.

Raidorganizāciju nodaļā kopumā tika iekasēti 1 miljons 765 tūkstoši eiro — par 194 tūkstošiem eiro vairāk nekā 2013.gadā. Lielākais iekasētās autoratlidzības pieaugums 2014.gadā ir no privātajām komercradio stacijām — par 173 tūkstošiem eiro vairāk nekā 2013.gadā. 2014.gada pavasarī AKKA/LAA noslēdza izlīgumu ar A/s „Radio SWH”, savukārt SIA „Radio Skonto” 2014.gada laikā spēkā stājušās tiesas sprieduma rezultātā samaksāja autoriem par muzikālo darbu raidīšanu bez licences laika periodā no 2006.gada līdz 2010.gadam. Par 44 tūkstošiem eiro vairāk autoriem ir samaksājis arī valsts SIA „Latvijas Radio”, tas saistīts ar lielākiem valsts radio gada ieņēmumiem. Savukārt valsts SIA „Latvijas Televīzija” bez noslēgta rakstveida licences līguma autoriem maksātā daļējā atlidzība ir tāda pati kā 2013.gadā — 187 tūkstoši eiro. Vislielākais 2014.gadā iekasētās autoratlidzības kritums ir no komerctelevizijām, jo lielākajiem Latvijas komercteleviziju kanāliem (TV3, LNT, 3+, TV6, TV5, Kanāls2) nav noslēgts licences līgums un tiek maksāta vien daļa no atlidzības.

Audiovizuālo darbu nodaļā kopumā tika iekasēti 69 tūkstoši eiro, kas ir par 19 tūkstošiem eiro vairāk nekā 2013.gadā. Tik liels iekasētās autoratlidzības pieaugums, salīdzinot ar 2013.gadu, ir saistīts ar Nacionālā Kino centra par godu Latvijas prezidentūrai Eiropas Savienības Padomē realizēto projektu, kura ietvaros tika izdota „Latvijas filmu izlase” 25 DVD, un Latvijas komercteleviziju vēlme 2014.gada laikā samaksāt autoratlidzību arī par 2014.gada 2.pusgadā demonstrētajām latviešu filmām.

Kopumā 2014.gads AKKA/LAA pārstāvētajiem latviešu filmu autoriem iekasētās autoratlidzības ziņā vērtējams kā vislabākais gads no visiem biedrības vēsturē.

Par literāriem un dramatiskajiem darbiem: salīdzinot no izdevniecībām un preses izdevējiem savāktās atlidzības dinamiku pēdējos divos gados, vērojama iekasētās autoratlidzības stabilizēšanās — 2013.gadā iekasēti 31,08 tūkstoši eiro, bet 2014.gadā — 29,96 tūkstoši eiro, kas gan ir par 3,6% mazāk nekā iepriekšējā gadā. Savukārt izsniegto licenču skaits ir palielinājies — ja 2013.gadā izdevniecībām tika izsniegtas 157 licences, tad 2014.gadā — 207 licences. Literāro darbu izmantošanai internetā izsniegtas 52 licences, iekasētās autoratlidzības pieaugums,

salīdzinot ar 2013.gadu — par 151,25%. Dramatisko darbu jomā pagājušajā gadā AKKA/LAA pārstāvēto autoru darbu izmantošanas apjoms teātros ir samazinājies, tāpēc ir samazinājums arī iekasētās summas apmērā — no 308,77 tūkstoši eiro 2013.gadā uz 292,89 tūkstošiem eiro 2014.gadā. Teātriem 2014.gadā izsniegta 541 licence. Turpinājās plašs dramatisko darbu izmantojums televīzijā, kas attiecīgi arī atspoguļojas iekasētās autoratlidzības apmērā.

Vizuālo mākslu darbu autoriem 2014.gadā savāktā atlidzība ir 69 639 eiro, kas ir par 1% mazāk nekā iepriekšējā gadā. Atlidzība ir samazinājusies vizuālo oriģināldarbu tālākpārdošanas jomā par 13% un interneta

jomā — par 20%. Totes citas izmantojuma veidos atlidzība ir palielinājusies, piemēram, televīzijā rādīts vairāk darbu, un atlidzība palielinājusies par 200%. Izdevniecības turpina vizuālo darbu publicēšanu, tā notikusi par 48% vairāk nekā iepriekšējā gadā. Arvien vairāk izstādīšanai gan telpās, gan vides noformēšanai izmanto AKKA/LAA pārstāvēto autoru darbus: šajā jomā savāktā atlidzība ir palielinājusies par 14%. Vizuālos darbus izmanto arī reproducēšanai gan plakātos, gan lielākā formātā. Tie autori, kuri saņem atlidzību par darbu raidīšanu televīzijā, to joprojām saņem arī no kabeļtelevīzijām un neseju atlidzības. Pērn tā bija 2013.gada līmenī.

2014.gadā ieņēmumi no *muzikālu* ➤ turpinājums 8.lpp

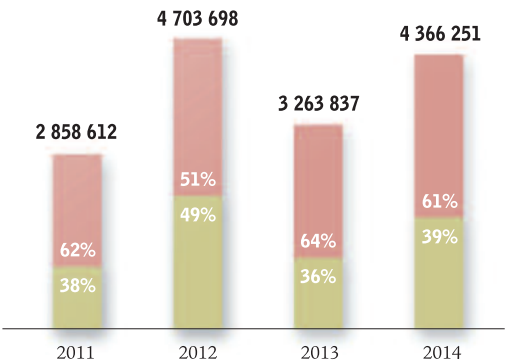
Izmaksātā atlidzība pa tiesību veidiem 2014 (%)

Summa (EUR) ieskaitot ienākuma nodokli

4 366 251

Izmaksāto atlidzību summas 2011 – 2014 (EUR)

darbu reproducēšanas attiecībā pret 2013.gada līmeni kritās par 13%. Ieņēmumu kritumu noteica 1) kritums fizisko nesēju (CD) sektorā, kas 2014. gadā samazinājās par 18% pret 2013.gada līmeni; 2) ieņēmumu kritums par 21% no darbu reproducēšanas DJ profesionālām vajadzībām; 3) ieņēmumu kritums par 22% par muzikālu darbu publiskošanu internetā. Angloamerikāņu mūzikas īpašnieki, liels četrinieks (*Sony ATV, EMI, Universal* un *Warner Chappell*) sava repertuāra pārrobežu licencēšanu tiešsaistē ir nodevis nedaudzām ekskluzīvām Rietumu aģentūrām, apejot Latviju. Noslēdzoties 2014.gadam, lielākā angloamerikāņu repertuāra daļa jau ir izslēgta no pārrobežu licencēšanas; 4) ieņēmumu kritums elektronisko atmiņas iekārtu sektorā par 83% pret 2013.gada līmeni. Līdztekus ieņēmumu kritumam minētajos četros sektoros divos citos sektoros tika reģistrēts ieņēmumu kāpums: videoierakstu un sinhronizācijas jomā ieņēmumi pieauga par 32%, standarta producentu sektorā, „Mikrofona ieraksti” 2014.gadā pārskaitīja autoriem par 55% vairāk nekā iepriekšējā gadā. Aktivākie producenti fizisko nesēju sektorā 2014.gadā bija „Mikrofona ieraksti”, „Upe tuviem un tāliem”; tiešsaistes jomā nozīmīgākie producenti ir *draugiem.lv*, *Music Online (doremi)*, *delfi.lv*.

No valsts budžeta par 2013. gada **publisko patapinājumu** saņemti EUR 304 644, bet no privātajām bibliotēkām iekasēti EUR 86. Kopējās iekasētās publiskā patapinājuma atlīdzības pieaugums par EUR 174 931 salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir skaidrojams ar izmaiņām MK noteikumos „Kārta, kādā aprēķina, izmaksā un sadala atlīdzību par publisko patapinājumu”, kas palielināja atlīdzības aprēķināšanas likmi līdz 10%.

Kopš 2002.gada AKKA/LAA veic atlīdzības iekasēšanu autoriem, izpildītājiem, fonogrammu un filmu producentiem par **tuksajiem materiāļajiem nesējiem** un reproducēšanai izmantotajām iekārtām, ja tās paredzēts izmantot personīgām vajadzībām. Šo atlīdzības veidu maksā lāzeru disku, kompaktdisku, minidisku un visu veidu datoru importētāji un ievēdēji. 2014.gadā, ieskaitot iepriekšējo gadu avansus, iekasēta nesēju atlīdzība par 15,95% vairāk nekā iepriekšējā gadā.

2014.gadā izmaksātā atlīdzība
Kopumā 2014.gadā AKKA/LAA visiem tiesību īpašniekiem izmaksājusi par 34% lielāku atlīdzību nekā 2013.gadā. Autoratlīdzības sadalē ārvalstu autoriem AKKA/LAA izmanto Skandināvijas un Baltijas valstu autortiesību organizāciju kopīgo

datu bāzi NORD-DOC. Uz 2014.gada 31.decembri AKKA/LAA pārstāvēja 5065 Latvijas tiesību īpašniekus un 4,8 miljonus autoru no 112 ārvalstu autortiesību organizācijām. 2014. gadā ar AKKA/LAA līgumus noslēdza 288 jauni Latvijas autori. Latvijas muzikālo darbu autori reģistrēšanai Muzikālo darbu datu bāzē iesniedza 7168 jaunus darbus. No muzikālo darbu izmantotāju iesniegtajām darbu izmantojuma atskaitēm 2014. gadā AKKA/LAA Dokumentācijas un sadales nodaļa muzikālo darbu sadales programmā ievadījusi 509028 darbus un 25880 filmās ietvertos muzikālos darbus.

Kopumā, kā jau teikts, AKKA/LAA autoriem 2014. gadā sadalījusi un izmaksājusi vairāk nekā 4,36 miljonus eiro. Izmaksātās atlīdzības lielumu ik gadu nosaka arī iepriekšējos gados iekasētās atlīdzības apjoms, jo daļa no iekasētās atlīdzības katru gadu pāriet uz nākamo gadu. Saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem ar lielākajiem autoru darbu izmantotājiem (radio, TV, kabeļoperatori, koncertorganizācijas u.c.) norēķināšanās par darbu izmantojumu notiek noteiktos laika periodos visa gada laikā, izmantotājiem iesniedzot programmas par autoru darbu izmantojumu līdz nākamā gada martam. Pēc tam notiek šo programmu apstrāde, atlīdzības

Sadalitā autoratlīdzība 2014.gadā (12 mēneši, EUR)		
Izmantojuma veids	Darba veids	KOPĀ (EUR)
Sadalitās atlīdzības lielums pa tiesību veidiem kopā:		
Publiskais izpildījums	muzikālie darbi	2 720 117,99
Publiskais izpildījums	horeogrāfiskie darbi	87 884,55
Publiskais izpildījums	literārie darbi	23 487,2
Publiskais izpildījums	audiovizuālie darbi	34 070,95
Teātri, publiskais izpildījums	dramatiskie darbi	286 508,76
Radio raidīšana	muzikālie darbi	165 858,34
Radio raidīšana	literārie darbi	43 261,73
Reģionālie radio, raidīšana	muzikālie darbi	2 266,63
Komercriado, raidīšana	muzikālie darbi	84 837,55
Tālākpārdošana	vizuālie darbi	10 699
Izdevniecības	literārie darbi	24 148,86
No ārzemju organizācijām	muzikālie darbi	74 139,69
No ārzemju organizācijām	dramatiskie darbi	2 977,46
No ārzemju organizācijām	vizuālie darbi	2 693,76
No ārzemju organizācijām	audiovizuālie darbi	3 814,71
No ārzemju organizācijām	literārie darbi	360
Televīzija, raidīšana	muzikālie darbi	150 282,47
Televīzija, raidīšana	literārie darbi	954,27
Televīzija, raidīšana	horeogrāfiskie darbi	982,93
Televīzija, raidīšana	dramatiskie darbi	6 620,45
Televīzija, raidīšana	audiovizuālie darbi	12 015,31
Televīzija, raidīšana	vizuālie darbi	1 158,88
Reproducēšana	dramatiskie darbi	1 690,44
Reproducēšana	literārie darbi	191,42
Reproducēšana	muzikālie darbi	49 188,66
Reproducēšana	vizuālie darbi	17 385,91
Reproducēšana	audiovizuālie darbi	21 241,59
Nesēja atlīdzība	visi darbi	16 405,34
Nesēja atlīdzība	muzikālie darbi	20 923,18
Nesēja atlīdzība	literārie darbi	12 956,21
Nesēja atlīdzība	vizuālie darbi	11 206,56
Nesēja atlīdzība	audiovizuālie darbi	11 040,64
Nesēja atlīdzība	dramatiskie darbi	292,68
Retranslēšana	muzikālie darbi	201 759,26
Retranslēšana	vizuālie darbi	28 211,53
Retranslēšana	audiovizuālie darbi	59 288,94
Retranslēšana	literārie darbi	68 151,42
Retranslēšana	dramatiskie darbi	29 566,33
Internets	muzikālie darbi	427,2
Internets	literārie darbi	1 444,12
Nepieprasītā atlīdzība		39 394,32
Rezerves fonds		4 371,82
Depozītprocenti		26 809,03
Publiskais patapinājums		264 499,93

sadale un izmaksa autoriem. Latvijas autori savu atlīdzību par publisko izpildījumu saņem divreiz gadā, no raidorganizācijām - reizi gadā. Ārvalstu autoriem atlīdzības sadale notiek vienu reizi gadā, apkopojot visas saņemtās programmas par iepriekšējo gadu. Autoratlīdzības izmaksu aizkavē nekvalitatīvi sagatavotas izmantoto darbu programmas. Tā periodiski veidojas vēl nesadalītā atlīdzība, par kuru nav saņemtas darbu izmantotāju atskaites. Tāpat uz nākamo gadu pāriet summas, ko veido sadalitā, bet dažādu iemeslu dēļ tiesību īpašniekiem neizmaksātā atlīdzība. 2014.gada 31.decembrī sadalāmā un vēl neizmaksātā atlīdzība tiesību

īpašniekiem bija 5 790 951 eiro.

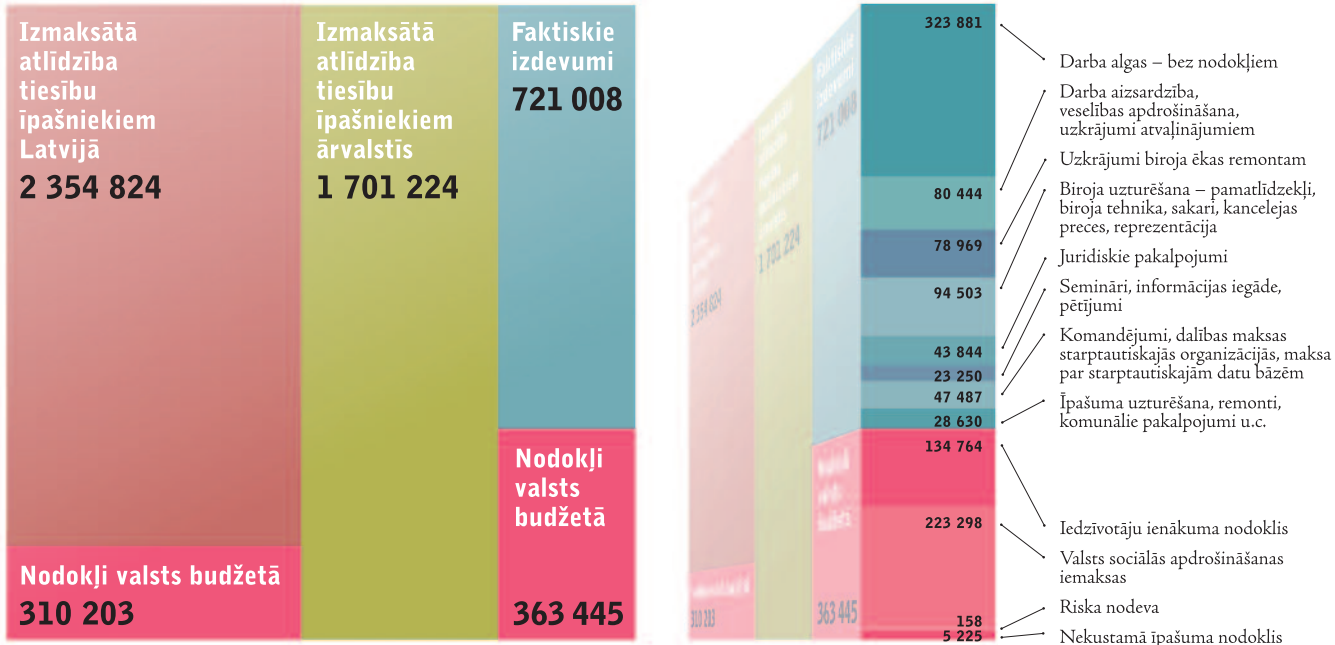
Kultūras un izglītības fonds
Saskaņā ar AKKA/LAA toreizējās valdes lēmumu 1997.gadā tika izveidots Kultūras, izglītības un sociālais fonds. AKKA/LAA vienīgā dalībnieka kopsapulcē 2003.gada 5.februārī fondu pārdēvēja par Kultūras un izglītības (KI) fondu. KI fonda līdzekļus veido atskaitījumi no atlīdzības ārvalstu autoriem 10% apmērā atbilstoši līgumiem ar ārvalstu autortiesību organizāciju pilnvarojuma līgumiem. Uzkrātos fonda līdzekļus izlieto saskaņā ar KI fonda noteikumiem autoru

interesēs: informācijas izsūtīšanai, biļetena „AKKA/LAA Ziņas” izdošanai un izsūtīšanai, Autoru dienu aktivitātēm, Autortiesību muzeja uzturēšanai, Autortiesību bezgalības balvām un to pasniegšanas sarīkojumam. 2014.gadā AKKA/LAA nodibināja un no KI fonda līdzekļiem pasniedza Autora balvas. KI fonda līdzekļu izlietojumu 2014.gadā AKKA/LAA padome apstiprināja savā sēdē 2015.gada 29.janvārī. Fonda līdzekļu atlikums 2014.gada 31.decembrī bija 211 056 eiro.

Kopumā
AKKA/LAA 2014.gadu beigusī ar 579 eiro

2014

Izmaksātā atlīdzība/nodokļi/faktiskie izdevumi (EUR)

Atskaite par Kultūras un izglītības (KI) fonda līdzekļu apgrozījumu 2014.gadā (eiro)

Atlikums uz 31.12.2013	1 605 50.63
KI fonda faktiskie ieņēmumi 2014.gadā	130 738.54
tai skaitā:	
atskaitījumi no ārvalstu autoratlīdzības sadales	130 346.89
procenti par KI fonda depozītu	391.65
KOPĀ	291 289.17
KI fonda faktiskie izdevumi 2014.gadā	
1. Finanšu informācijas izsūtīšana autoriem	398.35
2. Biļetena "AKKA/LAA Ziņas" izdošana (2 numuri), informatīvo materiālu veidošana, publicēšana, izsūtīšana	9 180.77
3. Autortiesību bezgalības balvas 2014 pasākuma izmaksas	41 155.23
4. Autora balvas 2014 pasākums	9 461.44
5. Autoru dienu aktivitātes, Autoru akadēmija	216.83
6. KI fonda projektu vadība	14 279.38
7. Autortiesību muzeja uzturēšanas izdevumi	637.68
8. Mājaslapas uzturēšanas izdevumi	618.00
9. Informatīvo materiālu sagatavošana un izmantošana semināros un lekcijās	1 312.92
10. Baltijas valstu autortiesību organizāciju konference	2 972.81
KOPĀ	80 233.41
Atlikums 31.12.2014	211 055.76

lielu ieņēmumu pārsniegumu pār izdevumiem. 2014.gadā biedrība sāka strādāt ar jaunu, konsolidētu un apjomīgu licenču uzskaites, autoru atlīdzības uzskaites un sadales datorprogrammu. Turpinājās ISO darba kvalitātes vadības sistēmas izstrāde un ieviešana biedrības darbībā. Biedrības AKKA/LAA pilns 2014.gada pārskats un revidenta ziņojums elektroniski tiek iesniegts VID un saskaņā ar Autortiesību likumu — LR Kultūras ministrijā. Pārskats par AKKA/LAA savāko un autoriem sadalīto atlīdzību iesniegts Starptautiskās autoru un komponistu biedrību konfederācijas (CISAC) sekretariātam. Gada pārskats publiskots arī AKKA/LAA mājas lapā www.akka-laa.lv. ■

Inese Paklone,
AKKA/LAA izpilddirektore

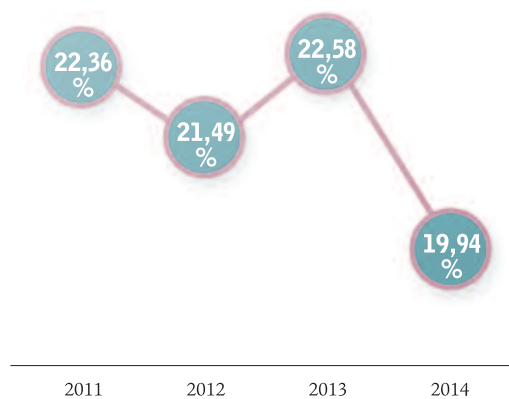
Muzikālo darbu nodaļa 2014.gadā

Par muzikālo, literāro un horeogrāfisko darbu izmantojumu publiskā izpildījumā Muzikālo darbu nodaļa 2014.gadā iekasējusi autoratlīdzību 2 193 159 EUR apmērā, kas ir par 21 728 EUR mazāk nekā 2013.gadā. Samazinājums (kopā ar kinomūziku) skaidrojams ar to, ka 2013.gadā par darbu izmantojumu ilgstošā periodā tika saņemts vienreizējs maksājums 148,4 tūkstošu EUR apmērā.

Dzīvais izpildījums — visvairāk pieprasīts

Nozīmīgākais segments publiskā izpildījuma jomā ir darbu „dzīvais” izpildījums koncertos, festivālos un publiskos sarīkojumos. 2014.gada mūzikas dzīve bijusi intensīva un notikumiem bagāta — palielinājās akadēmiskās un populārās mūzikas koncertu skaits, pieauga mūzikas festivālu skaits. Viens no centrālajiem gada notikumiem bija nodibinājuma „Rīga 2014” rīkotā Pasaules koru olimpiāde, kuras ietvaros par autoru darbu izmantojumu vairāk nekā 100 ar kordziedāšanu saistītās norisēs — bezmaksas un maksas pasākumos brīvā dabā un koncertzālēs desmit dienu garumā — tika saņemta autoratlīdzība 46 tūkstošu EUR apmērā. Arī reģionu koncertdzīve 2014.gadā turpināja pīcēt gan publiku, gan mūzikas autorus. Rēzeknes koncertzāles „GORS” rīkoto koncertu apmeklētības līmenis saglabājās stabils un noturīgs, savukārt Vidzemē maija mēnesī sāka darboties Vidzemes koncertzāle „Cēsis”.

Autortiesību pārvaldījuma izdevumu izmaiņas (procentuāli pret iekasēto atlīdzību) 2011 – 2014

Lielie koncerti un festivāli

Finansiāli veiksmīgākā koncertu rīkotāja pozīcijas arī 2014.gadā tradicionāli saglabāja SIA „BDG concerts” — lielākās autoratlīdzības samaksātas grupas „Depeche Mode”, Pitera Geibriela, Enrikes Iglesiasa, Kailijas Minogas koncertos atskaņoto darbu autoriem. Otru lielāko autoratlīdzības maksājumu veica SIA „L Tips Agency” Sāras Braitmenas koncertā izpildīto darbu autoriem. Protams, Latvijas autorus visvairāk interesē tendences nacionālā repertuāra pieprasījumā. Diemžēl turpina mazināties sabiedrības interese par vietējo izpildītājmākslinieku koncertiem, un attiecīgi sarukusi iekasētā autoratlīdzība. Viskuplāk apmeklētie koncerti, kuros izpildīts nacionālais repertuārs, — Dona koncertu cikls „Varanasi” un grupas „Labvēlīgais tips” koncerti. Mūzikas festivālu piedāvājums visa gada garumā bijis daudzveidīgs, aptverot dažādus žanrus un klausītāju auditorijas. Festivālu jomā nepārspēts līderis ir SIA „Positivus grupa” organizētais „Positivus festivāls 2014” Salacgrīvā. Festivāls Latvijā tiek rīkots kopš 2007.gada un ilgst trīs dienas, piedāvājot intensīvu ārvalstu un nacionālā repertuāra programmu. Arī 2014.gadā Positivus bija visvairāk apmeklētais festivāls Latvijā. Tāpat ik gadu palielinās SIA „Positivus grupa” samaksātā autoratlīdzība. Otrs lielākais atlīdzības maksājums saņemts no SIA „Dzintara disks” par starptautiskā jauno populārās mūzikas izpildītāju konkursa „Jaunais Vilnis” koncertiem Jūrmalā. 2014.gadā cerīgi debitēja mūzikas un mākslas festivāls „Zaļais stars”, kura norises Pāvilostā pulcēja vairāk nekā 3000 interesentu.

Sadarbība ar koncertorganizācijām

Izvērtējot koncertu un festivālu rīkotāju sadarbību ar AKKA/LAA 2014.gadā, jāsecina, ka veiksmīgi turpina darboties tās koncertorganizācijas, kuras savu profesionalitāti ir apliecinājušas jau iepriekšējos gados. Savukārt jaunpienācēji bieži vien realizē negodprātīgu komercpraksi, turpina pieaugt koncerta norises dienā atcelto, pārcelto un faktiski tā arī nenotikušo koncertu skaits. Spilgtākais piemērs ir Igaunijā reģistrētās sabiedrības „JK Music Team” izsludinātais un 2014.gada 20.decembrī iecerētais koncerts „The Ultimate Thriller. Maikla Džeksona piemiņas koncerts”. Biļetes koncerta apmeklējumam varēja iegādāties arī koncerta dienā, bet ziņu, ka koncerts tomēr nenotiks, biļešu izplatītājsabiedrība potenciālajiem apmeklētājiem nosūtīja e-pasta vēstulē dažas stundas pirms koncerta sākuma. Tāpat turpinājusies prakse, kad vieni un tie paši uzņēmēji dibina jaunu sabiedrību, ja iepriekšējais uzņēmums nav spējis norēķināties ar kreditoriem.

550 kultūras centru

Stabili nacionālā repertuāra izmantotāji ir pašvaldību kultūras un tautas nami, lai gan 2014.gadā iekasētā autoratlīdzība par autoru darbu izmantojumu kultūras namu rīkotos koncertos, deju vakaros un diskotēkās ir samazinājusies. Kultūras centru skaitā pēdējos gados nav būtisku izmaiņu, un tas nostabilizējies 550 vienību līmenī. Savukārt centru iesniegtā informācija par kultūras norisēm rāda, ka sarūk pasākumu auditorija. Tas skaidrojams ar iedzīvotāju skaita būtisku samazināšanos pēdējos gados valstī kopumā un īpaši apdzīvotajās vietās ārpus Rīgas. Izklaides sektorā — mūzikas klubos, naktsklubos un diskotēkās — jau vairākus gadus nostiprinājusies prakse atteikties no ieejas maksas (biļetēm). Šajā segmentā licencēto objektu skaits ir palicis iepriekšējo gadu līmenī, bet klubi par pasākumu maksā tikai autoratlīdzības minimumu.

Filmu mūzika un „fona” mūzika

Iepriekšējo gadu līmenī iekasēta autoratlīdzība par mūzikas publisko izpildījumu, demonstrējot filmas. Kopējais stacionāro kinoteātru skaits ir nemainīgs jau vairākus gadus — tādu ir 17, bet atskaites periodā kinorādīšanas jomu papildināja gan regulāro brīvdabas kinoseansu izrādīšanas vietas, gan vienreizējas zibakcijas formā rīkoti filmu seansi visas Latvijas teritorijā. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, par 30% palielinājies filmu

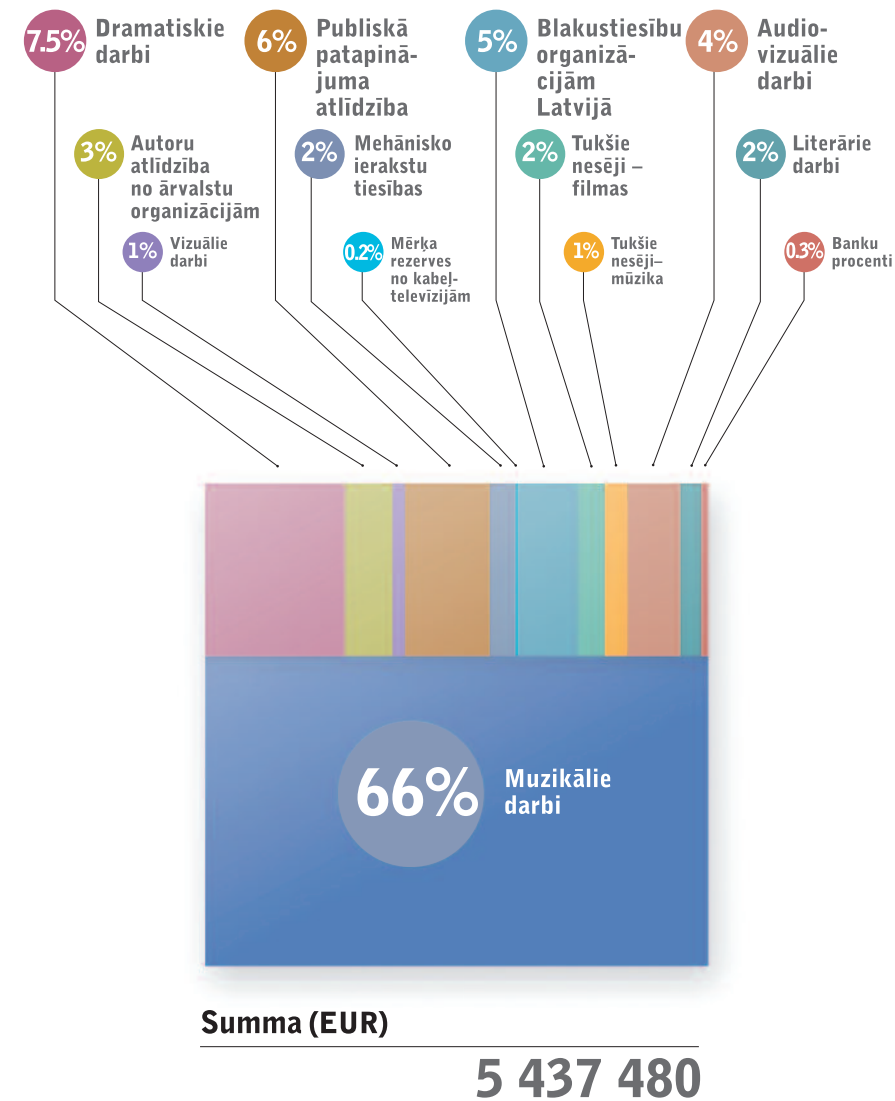
demonstrētajiem izsniegto licenču skaits. Nozīmīgs segments autoru darbu izmantotāju skaita un iekasētās atlīdzības ziņā ir mehāniskajos ierakstos reproducēts darbs jeb tā dēvētās „fona” mūzikas atskaņojums publiskās telpās. 2014.gadā restorānu, tirdzniecības zāļu un pakalpojumu sniegšanas nozarē kopējais licencēto klientu objektu skaits saglabājies iepriekšējo gadu līmenī, izsniegto licenču skaita pieaugums ir neliels. Mazumtirdzniecības tirgus ir piesātināts, konkurence starp veikaliem — sīva, arvien vairāk dominē veikalu tīkli. Aug lielākajos veikalu tīklos — „RIMI”, „MAXIMA” — ietvērto veikalu skaits, sarakstīti atsevišķajiem mazajiem veikaliem izsniegto licenču skaits, mazumtirgotāji apvienojas veikalu ķēdēs. 2014.gada otrajā pusē AKKA/LAA uzsāka sarunas ar Latvijas Tirgotāju savienību „LaTS” par kopīguma iespējām, un iznākumā puses noslēgušas licences līgumu par „LaTS” tiesībām atskaņot mūziku 120 mazos un vidējos pārtikas veikalos.

Vērojamas tendences arī ekonomikā un demogrāfiskajā situācijā

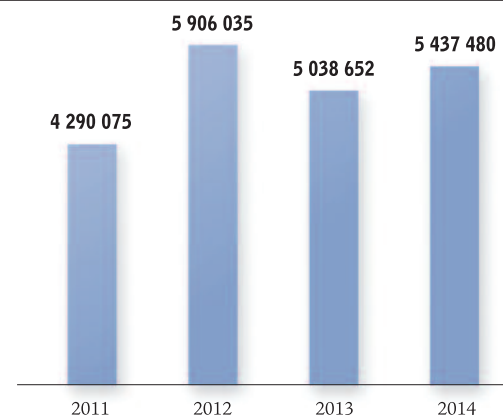
Fona mūzikas segmentā tāpat kā iepriekšējos gados joprojām saglabājusies tendence, ka tirgū ienāk uzņēmumi „viendienīši”, kas mēģina tikt pie peļņas ātri un vienkārši. Uzņēmumu mainība samērā liela — no 2014.gadā noslēgtajiem fona mūzikas licenču līgumiem 10% līgumu darbība ir pārtraukta. Pieaudzis to līgumu skaits, kuru darbību pēc savas iniciatīvas pārtrauca AKKA/LAA, jo tikām konstatējusi, ka uzņēmuma saimnieciskā darbība ar Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu ir apturēta vai pasludināts maksātnespējas process. Rezumējot Muzikālo darbu nodaļas darbu 2014.gadā, mūzikas licencēšanu varu raksturot kā stabilu procesu ar pārredzamu attīstības gaitu. Pieprasījums pēc mūzikas ir cieši saistīts ar procesiem sabiedrībā — iedzīvotāju skaita samazināšanos, paaudžu maiņu, nodarbinātības un bezdarba līmeni, strādājošo pirktspēju un ēnu ekonomikas īpatsvaru. Statistika liecina, ka laika periodā no 2007.gada līdz 2013.gadam iedzīvotāju skaits samazinājies par 8%, savukārt demogrāfiskās attīstības tendences liecina, ka tuvākajos gados būtiski palielināsies gados vecāko iedzīvotāju īpatsvars. Kas veidos koncertu auditoriju, kādā virzienā attīstīsies fona mūzikas pieprasījums — tie ir lielākie izaicinājumi mūzikas licencēšanā gan patlaban, gan turpmākajos gados. □

Ināra Dombrovska,
AKKA/LAA Muzikālo darbu nodaļas vadītāja

Iekasētā atlīdzība pa tiesību veidiem 2014 (%)

Iekasēto atlīdzību summas 2011 – 2014 (EUR)

Vizuālo darbu nodaļa 2014.gadā

Vizuālās mākslas darbu autoriem 2014.gadā savākta atbildība 69 638,55 EUR apmērā, — par 1% mazāk nekā iepriekšējā gadā. Ieņēmumi ir stabili, un autori saņem atbildību par viņu darbu izmantojumu. Kā katru gadu, ieņēmumu summas ir svārstījušās atkarībā no izmantojuma veidiem. Pērn lielākais autoratlīdzības pieaugums bija televīzijas raidīšanas jomā — par 200%. Vizuālie darbi tika iekļauti vairākos raidījumos, piemēram, „100g kultūras”, „Ielas garumā”, „LTV — 60, Zelta arhīvs”, „Province” un arī dokumentālajās filmās.

Izdevniecības

Izdevniecības 2014.gadā palielinājušas autoru darbu publicēšanu par 48% gan grāmatās, gan katalogos, gan preses izdevumos. Visvairāk tika publicēti pašmāju autoru vizuālie darbi (gleznas, fotogrāfijas, zīmējumi, grafikas u.c.), bet nezūd interese arī par ārzemju māksliniekiem, tādiem kā Marks Šagāls, Alberto Džakometi, Aleksandrs Kalders, Pablo Pikaso. Te jāteic, ka interese ir abpusēja — ārzemju izdevniecības arī labprāt vēlas izmantot publikācijās Latvijas mākslinieku, piemēram, Rituma Ivanova, Skulmju dzimtas mākslinieku u.c. autoru darbus. Augusi interese arī par mākslas darbu izstādīšanu un demonstrēšanu dažādos pasākumos un lielformāta reprodukciju publicēšanu. Šajā jomā atbildība ir palielinājusies par 14%.

Tālākpārdošana

Vizuālo darbu tālākpārdošanas jomā bijis neliels samazinājums — par 13%, bet tas ir vairāk saistīts ar faktu, ka galerijas un izsoļu nami laikus neiesniedz atskaites par aizvadīto gadu. Vēlos atgādināt, ka tikai ar AKKA/LAA starpniecību mākslinieki vai viņu mantinieki var saņemt atbildību par vizuālās mākslas darbu tālākpārdošanu jeb atkārtotu publisku pārdošanu. Tāda kārtība ir noteikta Autortiesību likuma 17.pantā — tālākpārdošanas tiesības

tiek administrētas tikai ar kolektīvā pārvaldījuma organizācijas starpniecību. Tiesības uz tālākpārdošanas atbildību ir neatsavināmas un ekskluzīvas autora dzīves laikā un 70 gadu pēc viņa nāves. Tās ir tiesības saņemt taisnīgu atbildību (Latvijā — 5%) no darbu atkārtotas pārdošanas ar mākslas veikalu, salonu, izsoļu namu, galeriju, interneta veikalu starpniecību. Autoram vai mantiniekam nav obligāti jāslēdz līgums ar AKKA/LAA, šī atbildība tiek aprēķināta un izmaksāta uz likuma pamata. Tomēr iesaku šo līgumu noslēgt arī tāpēc, ka autora vārds tiek iekļauts starptautiskajā datu bāzē, kas ir pieejama visām ārzemju mākslorganizācijām un līdz ar to šo atbildību saņem arī mākslinieki, kuru darbi tiek pārdoti ārpus Latvijas. Pagājušajā gadā autori saņēma

tālākpārdošanas atbildību no Zviedrijas, Norvēģijas un Vācijas izsoļu namiem.

Vizuālie darbi interneta vidē

Interneta jomā turpinām apzināt autoru darbu lietotājus. Nereti pie darbiem autora vārda vietā parādās paraksts „Publicitātes foto”, kas apgrūtina darba autora identificēšanu, tāpēc lūdzu vizuālo darbu autorus man ziņot par tādiem gadījumiem. Tikai pats autors var atpazīt savu darbu, un, ja aģentūrai izmantojuma fakts tiek darīts zināms, varam kopīgi rast risinājumu. Kopumā interneta jomā ir palielinājies to autordarbu lietotāju skaits, kuri laikus interesējas par apstākļiem, kas saistīti ar aizsargāto darbu izmantojumu. Aktīvi darbojas muzeji un arhīvi, kuri piedāvā ar autoru darbiem iepazīties interneta vidē.

Rainis, Aspazija un Vilis Ridzenieks

2015.gads ir pasludināts par Raiņa un Aspazijas gadu, līdz ar to šajā sakarā tiek izmantotas daudzu autoru vēsturiskās fotogrāfijas gan interneta vidē, gan dažādos iespieddarbos. Te jāteic, ka autors, kura darbus joprojām izmanto visvairāk, ir fotogrāfs Vilis Ridzenieks. Vairākas valsts un kultūras iestādes viņa darbus regulāri gan izstāda, gan reproducē. Šogad turpinām strādāt pie autoru darbu izmantotāju izglītošanas, jo tas ir ieguldījums nākotnē, lai autoru darbi attiecībā uz autoru personiskajām un mantiskajām tiesībām tiek izmantoti saskaņā ar likumu. □

Mikēlis Fišers: „Darbu es gandrīz 100% gadījumu ar iekšējo redzi ieraugu jau gatavu”

Inga Mūrniece,
AKKA/LAA Vizuālo darbu
nodaļas vadītāja

Literāro un dramatisko darbu izmantojuma tendences 2014.gadā

Atskatoties uz pagājušā gada finansiālajiem rādītājiem literāro un dramatisko darbu izmantojumā, varam droši apgalvot, ka AKKA/LAA pārstāvēto autoru darbu izmantojums stabilizējies gan izdevniecību, gan teātru jomā. Iekasētās autoratlīdzības apjoms vairāku pēdējo gadu laikā palielinājies pozīcijās, kur pieaudzis autoru darbu izmantojums, jo sevišķi to var teikt par ļoti būtisko teātra izrāžu ierakstu un to pārraidīšanas apjoma pieaugumu Latvijas televīzijā.

Izdevniecības

Kā visus iepriekšējos gadus, izsniegto licenču un samaksātās autoratlīdzības ziņā joprojām nepārspēts līderis ir apgāds „Zvaigzne ABC”, kuram aizvadītajā gadā izsniegtas 40 licences AKKA/LAA pārstāvēto autoru darbu publikācijām. Pirmajā piecniekā izsniegto licenču skaita ziņā ir arī „Jumava” (izsniegtas 20 licences), nošu un dziesmu krājumu izdevējs „Musica Baltica” (16 licences), izdevniecība „J.L.V.” (15 licences), mācību grāmatu izdevējs „Latviešu valodas aģentūra” (14 licences) un bērnu grāmatu izdevniecība „LIELS UN MAZS” (5 licences). Dziesmu un nošu krājumu izdevēju lokā parādījušies arī jauni vārdi — līdztekus izdevniecībai „MicRec” pērn izdotajām un licencētajām grāmatām „100 Raimonda Paula populārākās dziesmas” un „50 labākās grupas LĪVI dziesmas” licencējam arī biedrības „Ulu Mulu” izdoto Jāņa Lūsēna dziesmu krājumu bērniem „Manas mājas zvēru dārzs”, biedrības „Rūvēnietis” izdotās Ēvalda Siliņa dziesmas bērniem, SIA „Versijas” sagatavoto grupas „Credo” dziesmu izlasi un Latvijas Ērgelnieku gildes izdevumu — Lūcijas Garūtas darba „Meditācija” partitūru. Jau iepriekš iezīmējusies tendence — literāro darbu vienlaikus izdot gan ieraksta, gan grāmatas formātā — turpinājās arī 2014.gadā: „Upe tuviem un tāliem” izdeva Māra Čaklā „Stikla saksofonu”, interesants projekts bija Ventspils muzejam — gan CD, gan grāmatas formātā tika izdots Herberta Dorbes darbs „Tas notika Kaķpēdiņu bulvārī”. Pagājušajā gadā licencējam arī atjaunoto bērnu dzejas gadagrāmatu „Garā pupa” („ASCENDUM”), nopietno izdevumu „Spāņu dzejas antoloģija. 20.gadsimts” („NEPUTNS”). Neparastākie licencētie izdevumi — Aivara Irbes skaistā

grāmata „Puķu draugi”, kurā, stāstot par puķu draugu kustību Latvijā un tās rīkotajiem saietiem dažādās Latvijas vietās, grāmatas autors iekļāvis arī atbilstošas dažādu autoru dzejas rindas. Licencējam arī latviešu literatūras tulkojumus citās valodās — Ojāra Vācieša „EXLIBRIS” krievu valodā Sergeja Moreino tulkojumā, arī Annas Sakses „Pasakas par ziediem” lietuviešu valodā (izdevējs „UAB Alma Littera”). Salīdzinot no izdevniecībām un preses izdevējiem iekasētās atbildības dinamiku pēdējos divos gados, vērojama izteikta stabilizēšanās — 2013.gadā iekasēti 31,08 tūkstoši eiro, bet 2014.gadā — 29,96 tūkstoši eiro, kas gan ir par 3,6% mazāk nekā iepriekšējā gadā. Savukārt izsniegto licenču skaits ir palielinājies — ja 2013.gadā izdevniecībām tika izsniegtas 157 licences, tad 2014.gadā — jau 207 licences.

Teātri

Teātru jomā AKKA/LAA pārstāvēto autoru darbu izmantošanas apjoms pagājušajā gadā ir samazinājies, līdz ar to samazinājusies arī iekasētā summa — no 308,77 tūkstošiem eiro 2013.gadā uz 292,89 tūkstošiem eiro 2014.gadā (samazinājums par 5,14%). Profesionālie teātri turpināja iestudēt klasiku, turpinājās arī tendence radīt jaunus tulkojumus, kurus nereti veica teātru literāro daļu vadītāji vai iestudējuma režisori, un teātri ar jauno tulkojumu autoriem slēdza tiešos līgumus. Iestudēti arī jauno dramaturgu darbi, kuru autori arī izvēlējušies ar teātriem slēgt tiešos līgumus. Kā katru gadu, arī 2014.gadā AKKA/LAA izsniegusi vairākas licences ārvalstu autoru darbu iestudējumiem — licencēta Sergeja Prokofjeva mūzika baletam „Romeo un Džuljeta” (Latvijas Nacionālā opera), Sergeja Kozlova „Ezitis un egle” (Latvijas Leļļu teātri), Aleksandra Vampilova „Provincas anekdotes” JRT, Borisa Racera librets iestudējumā „Hanuma” (Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātri), Jaroslava Puliničiča luga „Žanna” Liepājas teātri. Kopumā 2014.gadā teātriem izsniegta 541 licence.

Televīzija

Iepriecina, ka, turpinoties veiksmīgai sadarbībai starp Latvijas Televīziju un Borisa un Ināras Teterevu fondu, 2014.gadā Latvijas Televīzija sekmīgi īstenojusi jau iepriekš iesāktu labāko teātra

iestudējumu ierakstīšanu un šo ierakstu pārraidīšanu, kas atspoguļojas arī iekasētās autoratlīdzības apmērā — par teātra izrāžu reproducēšanu iekasēti 4,35 tūkstoši eiro. Jau stabili interesi ieguvušais raidījumu cikls „teātris.zip” skatītājus regulāri iepazīstina ne tikai ar jaunākajiem Latvijas teātru iestudējumiem, bet arī ar mūsu teātru zelta vēsturi. Tā, piemēram, pērn varējām noskatīties gan nesenākus iestudējumus — Ļeva Tolstoja „Anna Kareņina”, Deivida Hēra „Jūdas skūpstis”, Danskovītes „Largola.lv” (Latvijas Nacionālais teātris), Antona Čehova „Tēvocis Vaņa” (Valmieras Drāmas teātris), ģeniālo un vairāk nekā 10 gadus repertuārā bijušo Nikolaja Gogoļa „Revidenta” iestudējumu Jaunajā Rīgas teātri (arī saistošas intervijas ar radošo grupu) —, gan arī senākas izrādes: Gunāra Priedes „Centrifūgu” (Jaunatnes teātris), Tenesija Viljamsa „Ilgu tramvaju” (toreizējais Akadēmiskais drāmas teātris), Anšlava Eglīša „Homo Novus” (Daugavpils teātris), Maksa Friša „Santa Krusu” (Liepājas teātris). Interesants projekts bija Rūdolfa Blaumaņa izrādes „Indrāni” vienlaicīga demonstrēšana latviešu un krievu valodā Latvijas Nacionālā teātra un Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātra izpildījumā (iestudējumus varēja vienlaikus noskatīties attiecīgi LTV1 un LTV7). Būtiski, ka labāko Latvijas teātru iestudējumu ieraksti nevis iegulst TV arhīvā, bet tiek rādīti skatītājiem dažreiz pat tad, kad izrāde vēl ir teātra repertuārā (piemēram, Danskovītes „Largola.lv”). Par šo iestudējumu ierakstiem Latvijas Televīzija saņēma no AKKA/LAA ieraksta atļaujas, maksājot atbildību AKKA/LAA pārstāvētajiem autoriem. Tāpēc svarīgi, lai autori būtu AKKA/LAA uzticējuši administrēt savu darbu reproducēšanas tiesības, lai varam iekasēt visiem autoriem pienākošos atbildību par šo izmantojuma veidu. Aicinām autorus pārbaudīt savus noslēgtos līgumus un — ja nepieciešams — papildināt uzticētās tiesības arī ar šo izmantojuma veidu — darbu reproducēšanu. Tāpat AKKA/LAA iekasē arī atbildību par reproducēto darbu pārraidīšanu — pērn par Latvijas Televīzijā raidītajiem dramatiskajiem un muzikāli dramatiskajiem darbiem un to fragmentiem autoratlīdzība bijusi 14,23 tūkstoši eiro.

Internets

Pēdējos gados lielu darbu paveikusi biedrība „Publicētava”, kas strādā e-grāmatu izdošanas jomā un piedāvā literāro darbu lejupielādi vietnēs www.lasam.lv un www.publicetava.lv. No 52 licencēm, kas pērn izsniegtas par literāro darbu izmantošanu internetā, 32 saņēmusi biedrība „Publicētava”.

AKKA/LAA ir licencējusi mūsu pārstāvēto autoru veiktos klasikas tulkojumus, piemēram, Žila Verna darbus „Žangada”, „Piecas nedēļas gaisa balonā”, „Kapteiņa Haterasa piedzīvojumi Ziemeļpolā” Mirdzas Ersas tulkojumā un Andreja Upīša tulkoto „Astoņdesmit dienās apkārt zemeslodei”, Artura Konana-Doila grāmatas par Šeroku Holmsu Annas Baugas tulkojumā, Džeroma K.Džeroma „Trīs vīri laivā” Vizmas Belševicas tulkojumā un Marka Tvena slavenos darbus „Haklberija Fina piedzīvojumi” un „Toma Soijera piedzīvojumi” Mirdzas Ķempes tulkojumā. Interesants piedāvājums, ko ierosināja tulkotāja Viola Avdoņina, bija Laimas Muktupāvelas „Šampinjonu derība” krievu valodā. Tāpat esam licencējuši arī „Publicētavas” internetā piedāvātos latviešu literātu darbus — Gunara Janovska „Sōlu”, „Pār Trentu kāpj migla”, Kārļa Skalbes „Kā es braucu Ziemeļmeitas lūkoties” un pasakas, Aleksandra Čaka darbus „Mana paradīze” un „Mūžības skartie”, Ojāra Vācieša „Si minoru”, Mārtiņa Ziverta „Varu”, Regīnas Ezeras „Zemdegas”, Aleksandra Grīna „Dvēseļu puteni” un „Tobago”.

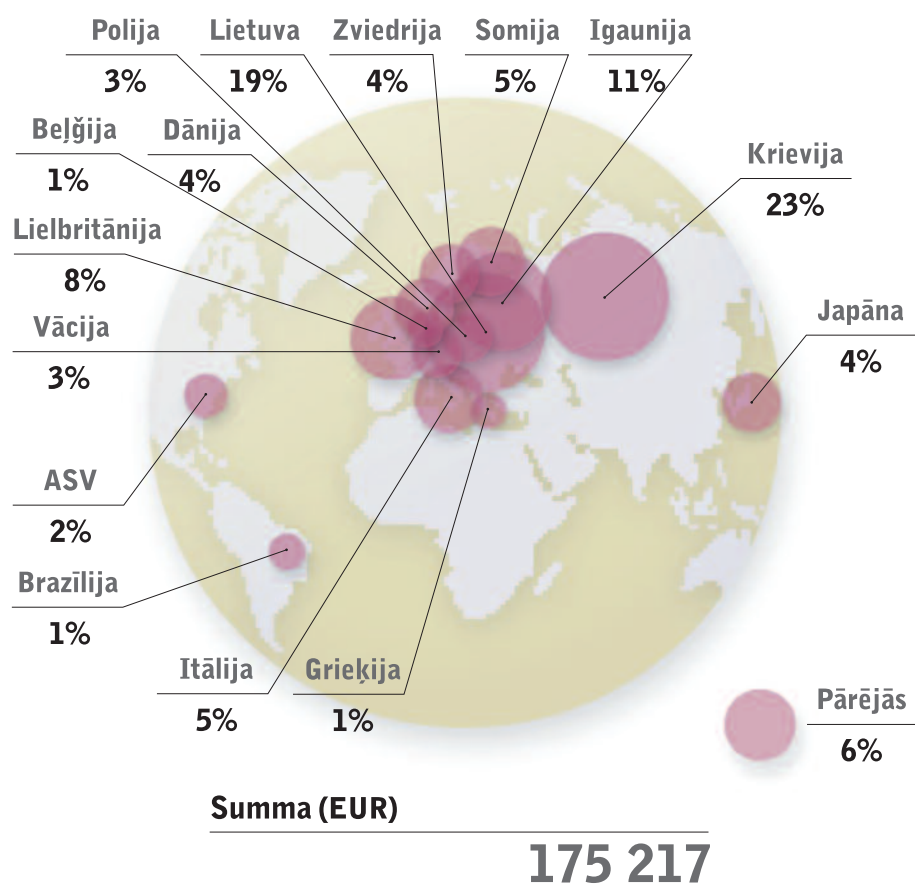
Par literāro darbu izmantojumu internetā licences izsniegtas arī apgādam „Zvaigzne ABC”, Latviešu valodas aģentūrai un projektam „LMT Audio pasakas iOS un Android operētājsistēmu mobilo telefonu bezmaksas aplikācija”.

Atšķirībā no grāmatu izdošanas licencēm, kad AKKA/LAA autori pienākošos autoratlīdzību saņem uzreiz par visu nodrukāto tirāžu, par ko izdevējs ir mūs informējis, iesniedzot darba publikācijas pieteikumu, grāmatu interneta publikāciju gadījumā autoratlīdzība tiek maksāta pakāpeniski, izdevējam atskaites iesniedzot par pārdotajām grāmatām. Lai gan pagaidām šī joma nav pārāk attīstīta (internetā pārdoto e-grāmatu tirgus nav ļoti plašs), tomēr, salīdzinot ar 2013.gadu, te konstatējams iekasētās autoratlīdzības pieaugums par 151,25%. ■

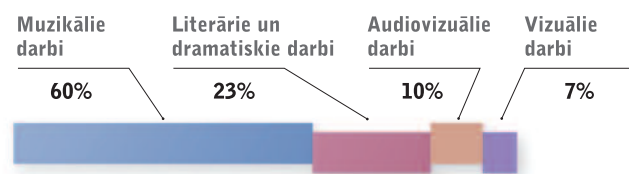
Sandra Millere,

AKKA/LAA Literāro un dramatisko darbu nodaļas vadītāja

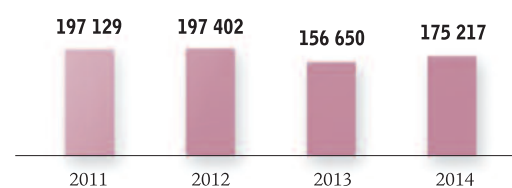
Latvijas autoriem no ārzemēm, TOP 15 2014 (%)

Latvijas autoriem no ārzemēm pa tiesību veidiem 2014 (%)

Latvijas autoriem no ārzemēm 2011 – 2014 (EUR)

Raidorganizācijas un autoratlīdzība 2014.gadā

Raidorganizāciju nodaļā 2014.gadā no radio, televīzijām un kabeļtelevīzijām kopumā iekasēti viens miljons 765 tūkstoši eiro. Tas ir par 194 tūkstošiem eiro vairāk nekā 2013.gadā. Iekasētās autoratlīdzības pieaugums par 12% atspoguļo divus pērn veiksmīgi pabeigtus tiesvedības procesus.

Komerccradio

Vislielākais iekasētās autoratlīdzības pieaugums 2014.gadā nācis no privātajām komercradio stacijām. Salīdzinot ar 2013.gadu, komercradio muzikālo darbu autoriem kopumā samaksāja par 173 tūkstošiem eiro vairāk. 2014.gada pavasarī AKKA/LAA noslēdza izlīgumu ar A/s „Radio SWH”, un līdz ar to tika izbeigtas vairākas gadiem ilgušas tiesas prāvas ar vienu no

atsakās slēgt licences līgumu ar AKKA/LAA un maksāt autoratlīdzību atbilstoši autoru apstiprinātajiem tarifiem. Ņemot vērā, ka jaunākajos tiesas spriedumos autoratlīdzība tiek noteikta ne mazāka par AKKA/LAA tarifu noteikto, tas varētu būt arguments, lai „Star FM” un „Radio Skonto” lemtu par labu licences līgumu noslēgšanai, jo vairs nav finansiāli izdevīgi apmaksāt visus tiesvedības izdevumus, turklāt pēc vairākiem gadiem vēl pilnā apmērā samaksāt autoriem pienākošos autoratlīdzību.

Kabeļtelevīzijas

Pēc iekasētās autoratlīdzības lieluma Raidorganizāciju nodaļas nozīmīgākais autoru darbu izmantojuma segments ir palicis nemainīgs — kabeļtelevīzijas. Par autoru darbu retranslēšanu kabeļoperatori 2014.gadā

Pētersones spriedums tika daļēji atcelts, un lieta sprieduma atceltajā daļā nosūtīta jaunai izskatīšanai. Apelācijas instancei būs jāizlemj vienīgi jautājums par to, cik daudz mūzikas LTV faktiski izmanto savās programmās. Jāatgādina, ka šajā tiesvedībā Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta ar 2012.gada 2.februāra spriedumu noteica Latvijas Televīzijai pienākumu samaksāt autoriem atbildību 354 tūkstošu latu jeb 503 tūkstošu eiro apmērā par laiku no 2005.gada 1.janvāra līdz 2008.gada 31.decembrim. Latvijas Televīzijas bez noslēgta rakstveida licences līguma autoriem maksātā daļa atbildības ir identiska 2013.gadā maksātajam — 187 tūkstoši eiro. 2015.gadā turpinām sarunas ar „Latvijas Televīziju”, lai noslēgtu licences līgumu par tiesībām turpmāk raidīt autoru muzikālos darbus LTV veidotajās programmās.

Turpinās sarunas ar komerctelevisijām

2014.gadā no komerctelevisijām kopā iekasēti 326 tūkstoši eiro, kas ir nedaudz vairāk nekā iepriekšējā gadā, taču no televīzijām iekasētās autoratlīdzības apmēram faktiski būtu jābūt lielākam, jo lielākajiem Latvijas komerctelevisiju kanāliem (TV3, LNT, 3+, TV6, TV5, Kanāls2) nav licences līguma un tiek maksāta vien daļa no autoriem pienākošās atbildības. Diemžēl 2014.gadā autoriem nav samaksāta pat tā atbildības daļa, kuru starptautiskajam raidorganizāciju koncernam „Modern Times Group” (MTG) piederošie komerctelevisijas kanāli atzīst par pamatotu maksājumu. Pērn esam vairākas reizes tikušies ar TV3/LNT pārstāvjiem, lai vienotos par licences līgumu noslēgšanu, kur autoratlīdzības lielums ir noteikts atbilstoši AKKA/LAA padomes tarifu apstiprinātajam likmēm, bet televīziju pārstāvji mums nepārprotami darīja zināmu, ka vispirms vēlas sagaidīt, lai stājas spēkā spriedums LTV lietā (kur tiesa noteikusi LTV maksāt atbilstoši AKKA/LAA tarifiem), un tikai pēc tam ir gatavi noslēgt jaunus licences līgumus ar attiecīgi lielāku autoratlīdzības likmi, nekā tiesa šiem TV kanāliem bija noteikusi ar tiesas spriedumu par mūzikas izmantošanu laika periodā līdz 2012.gada 31.decembrim, proti, 1,6%, nevis 2% apmērā no televīzijas gada ieņēmumiem. Ņemot vērā šos apstākļus, domājams, ka 2015.gada laikā jauni licences līgumi ar šiem televīzijas kanāliem diemžēl netiks noslēgti. ■

Ance Krastiņa,

AKKA/LAA Raidorganizāciju nodaļas vadītāja

Kamēr Andris Freibergs neskatās, fotogrāfs Gunārs Binde iesaistās divcīņā ar kolēģi Aivaru Liepiņu

lielākajiem Latvijas komercradio. Līdz ar noslēgto izlīgumu ar A/s „Radio SWH” noslēdzām arī jaunus licences līgumus ar darbības termiņu līdz 2018.gada 31.decembrim — par autoru muzikālo darbu raidīšanu ēterā un vienlaicīgu publiskošanu interneta tīklā. Otrs no radio iekasētās autoratlīdzības pieauguma iemesls ir spēkā stājies tiesas spriedums pret „Radio Skonto”, kas par muzikālo darbu raidīšanu bez licences laika periodā no 2006.gada līdz 2010.gadam pērn autoriem kopā samaksāja 97 tūkstošus eiro. Par 44 tūkstošiem eiro vairāk 2014.gada autoriem ir samaksājis arī valsts radio „Latvijas Radio”, tas saistīts ar lielākiem valsts radio gada ieņēmumiem. Joprojām turpinās tiesvedība ar radio „Star FM”, un esam spiesti jau trešo reizi tiesāties ar „Radio Skonto”, kas konsekvēnti

samaksāja 567 tūkstošus eiro, kas ir iepriekšējā gada līmenī. Tā kā lielākais Latvijas kabeļoperators — SIA „Lattelecom” 2013.gadā negaidīti pārstāja maksāt autoriem par viņu darbu izmantojumu Virszemes televīzijā, iekasētās atbildības apmēram faktiski vajadzēja būt lielākam, un 2015.gada 27.oktobrī Jelgavas tiesā tiks skatīts jautājums par „Lattelecom” pienākumu norēķināties ar autoriem arī par viņu darbu komerciālu izmantošanu Virszemes televīzijā, tomēr uz drīzu šīs lietas galēju risinājumu nevaram cerēt. Diemžēl arī 2014.gadā nestājās spēkā tiesas spriedums AKKA/LAA 2008.gadā uzsāktajā tiesvedībā pret valsts SIA „Latvijas Televīzija”. 2014.gada 21.maijā Augstākās tiesas Senāts kasācijas kārtībā paplašinātā sastāvā izskatīja AKKA/LAA prasību, tiesneses Zanes

Audiovizuālo darbu nodaļa 2014.gadā

Audiovizuālo darbu nodaļā 2014.gadā iekasēti 69 tūkstoši eiro, kas ir par 19 tūkstošiem eiro vairāk nekā 2013.gadā. Tas saistīts ar gada nogalē realizēto Nacionālā Kino centra projektu par godu Latvijas prezidentūrai Eiropas Savienības Padomē — tika izdota „Latvijas filmu izlase” divdesmit piecos DVD, kuros tika iekļautas 53 filmas, par ko Nacionālais Kino centrs AKKA/LAA pārstāvētajiem filmu autoriem samaksāja 16 600 EUR.

Filmu demonstrēšana

Atlidzības pieaugumu devusi arī Latvijas komercietelevisiju prakse: samaksāt par gada laikā demonstrētajām latviešu filmām tekošajā gadā, līdz ar to autoriem tika samaksāti 19 535 EUR, kas ir par 9696 EUR vairāk nekā pērn. Par AKKA/LAA pārstāvētu autoru veidotu filmu fragmentu izmantošanu jaunās filmās — dokumentālajā filmā „Rīgas Gidons”, „Eduards Berkļavs — idejas cilvēks”, „Pie bagātās kundzes. Filmas arheoloģija”, „Ābols upē. Filmas arheoloģija”, dokumentālajā filmā par Latvijas mežu nozares vēsturi un attīstību „Mežs. Cilvēks. Valsts”, divās dokumentālajās filmās par laikmetīgo mākslu „*Those Who Dare*” un „Kas te tik laikmetīgs?”, un filmā par Augstāko tiesu „Latvijas Senātam — 95. Vakar un šodien” pērn autoriem samaksāti 6659 EUR. Tautas frontes muzejs samaksāja autoriem 3400 EUR par filmu fragmentu demonstrēšanu muzeja ekspozīcijā. Laba sadarbība turpinās arī ar citiem Latvijas muzejiem.

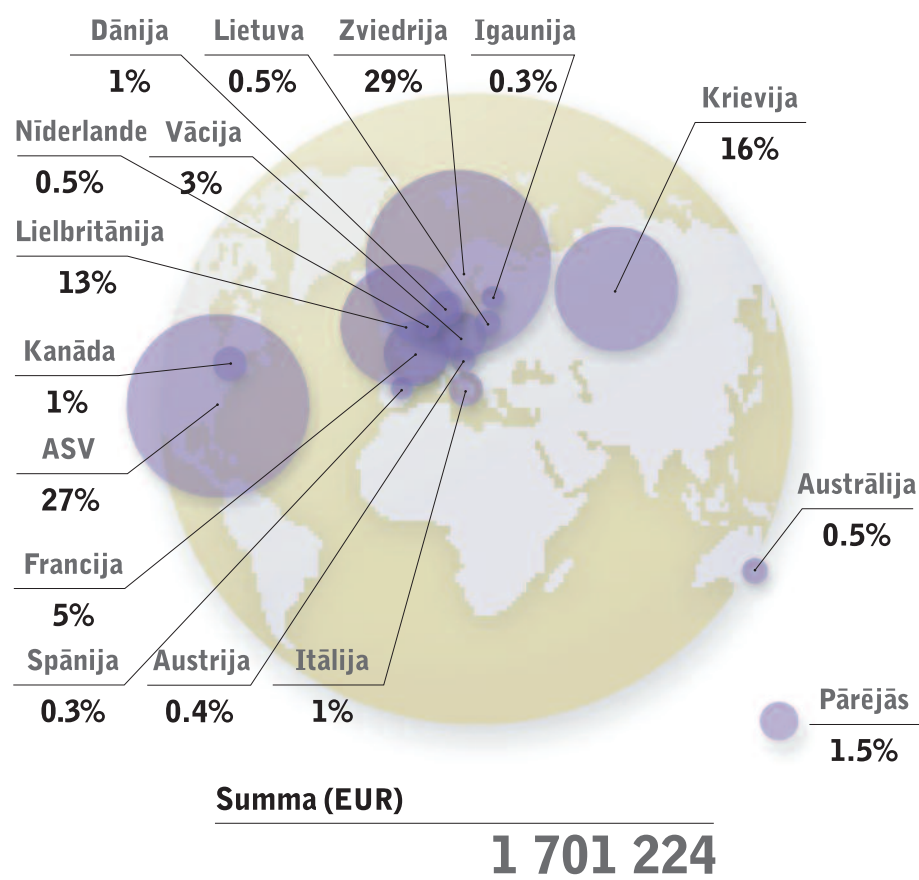
Aleksandra Rusteiķa gads

Pērnais gads ir pagājis Aleksandra Rusteiķa zīmē, jo plaši tika demonstrēta Aleksandra Rusteiķa 1930.gadā uzņemta pirmā latviešu spēlfilma „Lāčplēsis” — Latgales vēstniecībā „GORS” 11.novembra Lāčplēša dienas kinokonzertā, kultūras pili „Ziemeļblāzma”. Filmas „Lāčplēsis” fragmentus ir demonstrējusi Latvijas Televīzija, savukārt Liepājas muzejs pasākumā „Suitu kāzu ieražas” demonstrējis Rusteiķa filmu „Dzimtene sauc” („Kāzas Alsungā”). 2014.gads AKKA/LAA pārstāvētajiem latviešu filmu autoriem iekasētās autoratlīdzības ziņā vērtējams kā vislabākais gads biedrības vēsturē. □

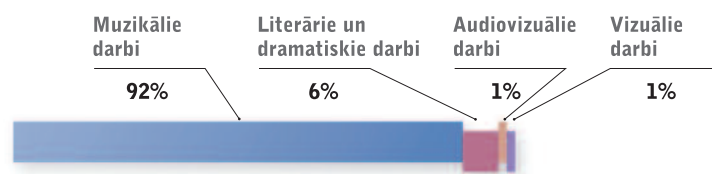
Ance Krastiņa,

AKKA/LAA Audiovizuālo darbu nodaļas vadītāja

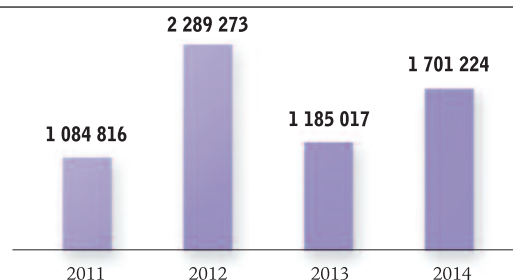
Ārvalstu autoriem no Latvijas, TOP 15 2014 (%)

Ārvalstu autoriem no Latvijas pa tiesību veidiem 2014 (%)

Ārvalstu autoriem no Latvijas 2011 – 2014 (EUR)

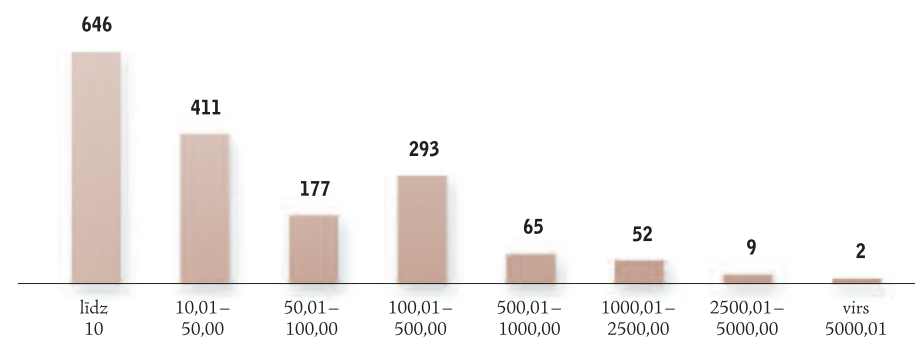
Publiskā patapinājuma atlīdzības sadale 2014.gadā

Iepriekšējā „AKKA/LAA Ziņu” numurā jau bija provizorisks informācija par 2014.gada nogalē notikušo publiskā patapinājuma atlīdzības sadali. Tagad pienākusi kārta precīziem skaitļiem. Par 2013.gadā Latvijas bibliotēkās izsniegtajām grāmatām, notīm, audio ierakstiem un filmām tika sadalīti 267 077,95 EUR. No šīs summas 3 668,67 EUR pārskaitīti blakustiesību īpašniekiem — producentiem un izpildītājiem.

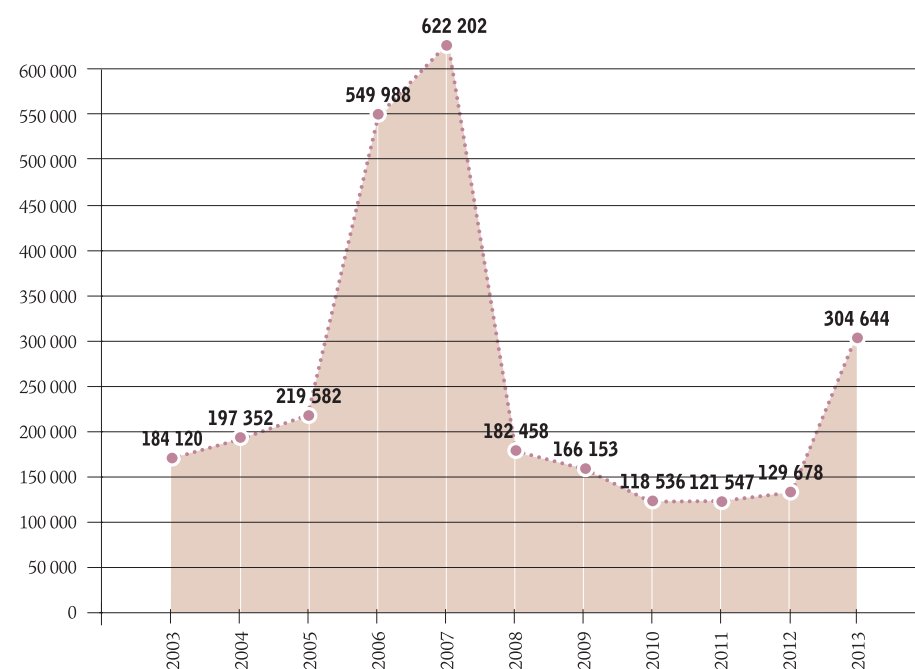
Sadalītās atlīdzības pieaugums par 176 304,39 EUR ir spilgts apliecinājums autoru panāktajām izmaiņām publiskā patapinājuma atlīdzības aprēķina kārtību regulējošajos Ministru kabineta noteikumos. Atlīdzība kopumā ir sadalīta 1655 autoriem, no kuriem ierastā kārtā lielākā daļa — 1465 — bija grāmatu autori, ieskaitot tulkotājus, māksliniekus un sastādītājus. Sadalei izmantoti izsnieguma dati, kas apkopoti 105 bibliotēkās un to filiālēs. Pieteikušos autoru grāmatām tajās uzskaitīti 600 104 izsniegumi, kas par gandrīz 20 000 pārsniedz iepriekšējā gada rādītājus. Klāt pievienotajā grafikā atainots grāmatu autoru skaits pēc saņemtās atlīdzības lieluma (pirms nodokļu nomaksas). Salīdzinājumā ar iepriekšējo sadali ir manāmi pieaudzis to autoru īpatsvars, kuru saņemtā atlīdzība nepārsniedz 10 eiro. Tas izskaidrojams ar atlīdzības izmaksas zemākā sliekšņa atcelšanu, kas ir arī galvenais iemesls kopējā atlīdzību saņēmumu autoru skaita pieaugumam. Pieteikumi atlīdzības saņemšanai par 2014.gadu tiek gaidīti līdz šā gada 31.augustam. Pēc minētā datuma saņemtie pieteikumi kvalificēsies tikai nākamajai sadalei. □

Reinis Norkārklis,
AKKA/LAA Publiskā patapinājuma
nodaļas vadītājs

Autoru skaits pēc izmaksātās publiskā patapinājuma atlīdzības lieluma (EUR) par 2013. gadā izmantotajiem darbiem

Valsts piešķirtā atlīdzība par publisko patapinājumu 2003 – 2013 (EUR)

Režisoru Pēteri Krilovu sveic kolēģe — kinorežisore Ināra Kolmane pasniedz Autora balvu

Iekasētā atlīdzība par tukšajiem nesējiem

AKKK/LAA 2014.gadā izrakstījusi 618 rēķinus, kas apliecina, ka ir nomaksāta atlīdzība par tukšajiem materiālajiem nesējiem un reproducēšanai izmantojamām iekārtām saskaņā ar LR MK noteikumiem Nr.321. AKKA/LAA datu bāzē reģistrēti 188 maksātāji — tukšo materiālo nesēju un reproducēšanai izmantojamo iekārtu ievadēji, reģistrēti 87 profesionālie lietotāji.

Kopsummā 2014.gadā AKKA/LAA par tukšajiem materiāliem nesējiem un reproducēšanai izmantojamām iekārtām iekasējusi 437 866,09 EUR. Salīdzinot ar 2013.gadu, iekasētās nesēju atlīdzības apjoms audzis par 15,95%.

Nesēju atlīdzība organizācijām 2014.gadā sadalīta šādi:

AKKA/LAA	148 887,59 EUR
LaIPA	184 857,85 EUR
Filmu producentu apvienība	25 687,54 EUR
Aktieru apvienība	25 687,54 EUR

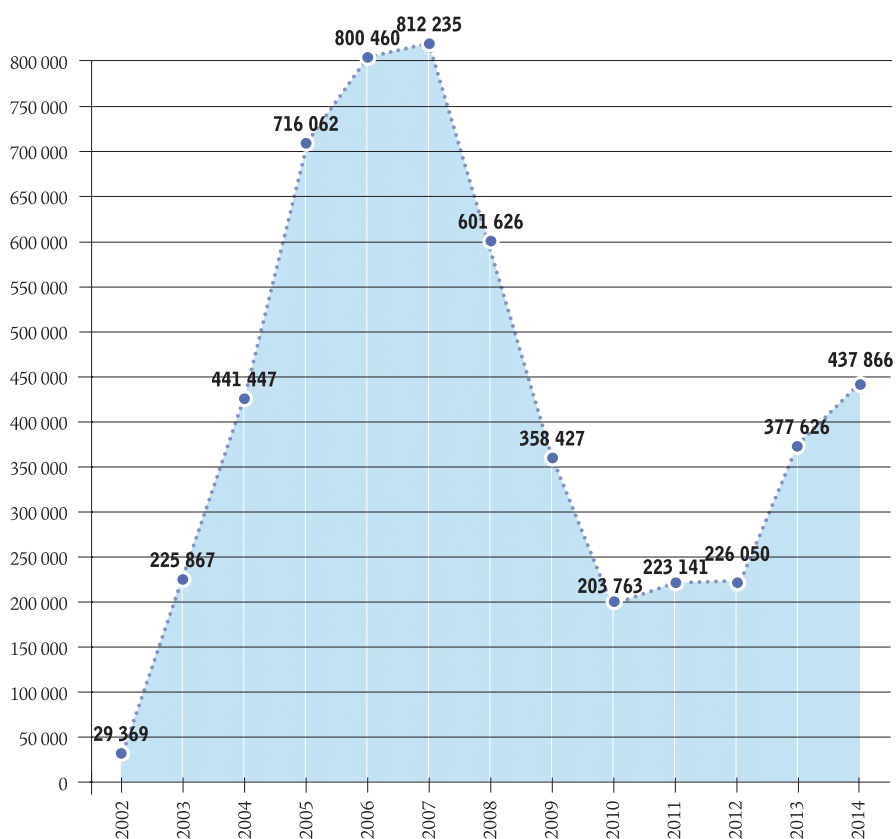
Nesēju atlīdzība tika noguldīta depozītā, kas papildus iekasētajai atlīdzībai deva 354,70 EUR.

Nelielais depozītu piensums saistīts ar zemajiem banku noguldījumu procentiem. Nesēju atlīdzības iekasēšanas kāpums lielākoties saistīts ar aktīvu darbu ar uzņēmumiem, kas neievēroja MK noteikumus Nr.321. 2014.gada pirmajā pusē tika konstatēti vairāki uzņēmēji, kas ievēda tukšos materiālos nesējus bez nesēju atlīdzības nomaksas, kopējā nesamaksātā summa bija vairāk nekā 20 000 EUR. Nesēju atlīdzības iekasēšanu apgrūtināja negodīgu uzņēmēju nevēlēšanās iesniegt AKKA/LAA informāciju par ievestajiem vai iegādātajiem tukšajiem nesējiem, trūkst arī mehānisma, kā cīnīties ar informācijas nesniedzējiem. Par situāciju ir informēta Kultūras ministrija, un cerams, ka tiks rasts efektīvs risinājums. Nav manāmas būtiskas ekonomiskas krīzes pazīmes, kas varētu iedragāt nesēju un reproducēšanai paredzēto iekārtu tirgu pasaules līmeni, un tas nozīmē, ka nesēju atlīdzības iekasēšanas apjomam 2015.gadā vajadzētu pārsniegt 440 000 EUR. □

Ivars Mačulis,

AKKA/LAA Nesēju atlīdzības nodaļas vadītājs

Iekasētā nesēja atlīdzība 2002–2014 (EUR)

Atgādinājums autoriem, kuri saņem tikai autoratlīdzību

Fiziskai personai, kuras gūtais ienākums no autoratlīdzības mēnesī ir vismaz 360 eiro un kura vienlaikus nav darba attiecībās nedz ar autoratlīdzības izmaksātāju, nedz ar kādu citu darba devēju, nav I vai II grupas invalīds un nav arī pensionārs, līdz nākamā mēneša desmitajam datumam ir jāreģistrējas VID pašnodarbinātās personas statusā. Pašnodarbinātai personai reizi ceturksnī jāveic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas atbilstoši pašnodarbinātajiem noteiktajai likmei un kārtībai, tāpat arī jāsniedz VID ziņojums par veiktajām obligātajām iemaksām attiecīgajā ceturksnī. Autoratlīdzības saņēmējs var reģistrēties pašnodarbinātās personas statusā jebkurā VID klientu apkalpošanas centrā, uzrādot pasi vai ID karti. Izsmēļošākas ziņas meklējiet biedrības AKKA/LAA mājaslapā http://www.akka-laa.lv/lat/autoriem2/autoriem_kuri_sanem_ti_kai_autoratlidzibu/, biedrībā AKKA/LAA (info@akka-laa.lv; 67506131, darba dienās no plkst. 10 līdz 17) vai Valsts ieņēmumu dienestā. □

Attēlā — nevis Autora balvas laureāts, komponists Jēkabs Nīmanis (tobrīd Spānijā), godalgots par mūziku Latvijas Nacionālā teātra izrādei „Raiņa sapni”, bet libreto autore Ieva Struka

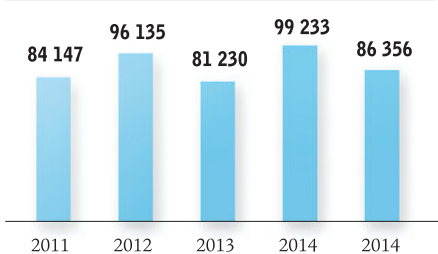
Kļuvusi par Jāņa Joneva godalgotās grāmatas staigājošu reklāmu, kolēģi sveic Autora balvas 2014 laureāti Maima Grinberga

NCB nodaļa 2014.gadā

AKKK/LAA—NCB (Nordisk Copyright Bureau) nodaļas galvenais uzdevums ir licencēt AKKA/LAA pārstāvēto autoru muzikālo darbu izmantojumu reproducēšanai mehāniskajā ierakstā (ierakstīšanu vai kopēšanu kompaktdiskos vai jebkādos citos datu nesējos). Nodaļa izsniedz licences autoru darbu izmantotājiem — ierakstu kompānijām, dīdžejiem vai jebkurai citai personai, kas vēlas veikt mūzikas ierakstīšanu.

AKKA/LAA—NCB nodaļa arī licencē AKKA/LAA pārstāvēto autoru darbu izmantojumu internetā, slēdzot līgumus ar autoru darbu izmantotājiem — fiziskām un juridiskām personām, kas dažādu veidu (mūzikālus, vizuālus, literārus u.c.) autoru darbus ievieto internetā (padara pieejamus sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tā, ka tiem var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā) vai veido/uztur interneta vietni, kurā lietotāji var ievietot autoru darbus. AKKA/LAA—NCB nodaļas ieņēmumi no 2010. līdz 2014.gadam ir svārstījušies aptuveni 8% robežās:

AKKA/LAA—NCB nodaļas ieņēmumi 2010–2014 (EUR)

Salīdzinot ar 2013.gadu, 2014.gadā ieņēmumi no muzikālu darbu reproducēšanas kritās par 13%. Ieņēmumu kritumu noteica četras galvenās tendences: ieņēmumi fizisko nesēju (CD) sektorā: salīdzinot ar 2013.gadu, 2014.gadā ieņēmumi samazinājās par 18%. Tomēr fiziskie nesēji joprojām nodrošina gandrīz pusi NCB nodaļas kopējā apgrozījuma; ieņēmumi no darbu reproducēšanas DJ profesionālām vajadzībām: salīdzinot ar 2013.gadu, 2014.gadā šajā sektorā ir samazinājums par 21%; ieņēmumi no licencēm par muzikālu darbu

Trīs dažādi Autora balvas satvērieni, trīs laureāti: no kreisās — Pēteris Krilovs, Jānis Jonevs un Miķelis Fišers, ceturtais neredzams iekavās — Jēkabs Nīmanis

publiskošanu internetā: angloamerikāņu mūzikas tiesību īpašnieki jeb „lielā četrrotne” (Sony/ATV, EMI, Universal un Warner/Chappell) sava repertuāra pārrobežu licencēšanu tiešsaistē ir nodevusi nedaudzām ekskluzīvām Rietumu aģentūrām, apejot Latviju. Noslēdzoties 2014.gadam, lielākā angloamerikāņu repertuāra daļa jau ir izslēgta no pārrobežu licencēšanas, tāpēc AKKA/LAA—NCB nodaļa vairs nevar parakstīt jaunas tiešsaistes licences pasaules repertuāram. Mūsu ziņā paliek tikai nacionāla līmeņa (Latvijas autoru) repertuārs. Salīdzinot ar 2013.gadu, ieņēmumi no tiešsaistes licencēm 2014.gadā kritās par 22%;

ieņēmumi elektronisko atmiņas iekārtu sektorā: salīdzinot ar 2013.gadu, 2014.gadā šā sektora ieņēmumi samazinājās par 83%. Līdztekus ieņēmumu kritumam minētajos četros sektoros divos citos sektoros tika reģistrēti ieņēmumu kāpums: salīdzinot ar 2013.gadu, ieņēmumi videoierakstu un sinhronizācijas jomā 2014.gadā auguši par 32%; arī standarta producentu sektorā gada griezumā tika novērots apgrozījuma

pieaugums; „Mikrofona ieraksti” 2014.gadā pārskaitījuši autoriem par 55% vairāk līdzekļu nekā iepriekšējā gadā. Aktivākie producenti fizisko nesēju sektorā 2014.gadā bija „Mikrofona ieraksti”, „Upe tuviem un tāliem”; tiešsaistes jomā

„Ko zaļajai jaunībai lai saka sirmis?” komponists Vilnis Šmidbergs pārbauda, vai mūziķis Jānis Stibelis ir dzirdējis par Raiņa un Aspazijas gadu

nozīmīgākie producenti ir „Music Online” (doremi.lv), „Delfi”, draugiem.lv. Ieņēmumi no licenču izsniegšanas ir tieši atkarīgi no tiesību nostiprinājuma valstī un tiesībsargājošo institūciju pasākumiem pirātisma apkarošanā. □

Aivars Ginters,
AKKA/LAA—NCB nodaļas vadītājs

Autoratlīdzības sadalījums viena darba ietvaros

Šogad tika pabeigta tiesvedība ilgstošā Guntara Rača prasībā pret Uģi Rūķīti, Kristīni Grodumu, Elvisu Grodumu un AKKA/LAA par autorības nodalīšanu, autoru mantisko tiesību sadalījuma noteikšanu, nesāņemtās autoratlīdzības un likumisko procentu piedziņu. Kā redzams no uzskaitītajiem prasījumiem, strīda pamatā bija domstarpības jautājumā par to, kā starp dziesmas autoriem sadalāma atlīdzība, kas saņemta par dziesmas „Mana vienīgā ziņģe” izmantošanu.

radišanai. Izvērtējot muzikālo darbu kopumā, tiesa atzina, ka Uģa Rūķīša radītā teksta daļa ir tā, kas akcentē teksta kopējo nozīmi kopsakarā ar Guntara Rača radīto teksta daļu. Tiesa tāpat ņēma vērā, ka konkrētajā gadījumā līdzautoru, tostarp dziesmas teksta autoru autortiesības tiek īstenotas praktiski tādā pašā veidā kā kopīpašnieku tiesības un Senāts (tagad — Augstākās tiesas Civillietu departaments) ir piekritis iepriekšējā apelācijas instances tiesas spriedumā paustajam viedoklim, ka vispārīgi šaubu

gadījumā, ja nav iespējams noteikt katram kopīpašniekam nosakāmo kopīpašuma daļu, ir pieņemams, ka kopīpašums abiem pieder līdzīgās daļās. Jānorāda, ka, lai gan konkrētajā lietā tiesa konstatēja, ka taisnīguma un samērīguma principam atbilstoši ir

Foto kā pierādījums, ka mūziķis Kārlis Lācis Jēkaba Nimana balvu uzticējis Latvijas Nacionālā teātra izrādes „Raiņa sapņi” libreta autorei Ievai Strukai

2000.gadā šo dziesmu reģistrējot, autoratlīdzība Jānim Grodumam kā mūzikas autoram tika noteikta 50% apmērā, savukārt Račam un Rūķītim kā „Manas vienīgās ziņģes” teksta autoriem — katram 25% apmērā, piemērojot standarta procentuālo sadali starp darba autoriem. Tiesvedības ietvaros Guntars Račs šādu sadalījumu apstrīdēja, lūdzot tiesu atzīt, ka autoratlīdzība sadalāma citādi: Grodumam kā mūzikas autoram 50% apmērā, Račam — 41%, savukārt Rūķītim — 9% apmērā. Saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 14.jūnija spriedumu Guntara Rača prasība tika noraidīta. Šis spriedums stājās spēkā ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 5.marta lēmumu, saskaņā ar kuru tika atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību. Noraidot Guntara Rača prasību, tiesa ņēma vērā, ka dziesma „Mana vienīgā ziņģe” ir līdzautoru darbs, jo tās autori darbojušies vairāk vai mazāk saskaņoti un vērsuši savu radošo gribu vienā virzienā, viena mērķa sasniegšanai — konkrētās dziesmas

saglabāt esošo sadalījuma proporciju, tiesa tāpat norādīja, kādi kritēriji **nevar** kalpot par objektīvu pamatu izmaiņām autoratlīdzības sadalījumā, proti, par šādu kritēriju nevar kalpot ne dziesmas rindiņu skaits, ne izpildījuma veids. Spriedumā cita starpā arī norādīts, ka tieši autoriem ir jāizrāda iniciatīva darba reģistrācijas kartītes aizpildīšanā, jau laikus vienojoties par atlīdzības sadalījumu. Tas ir arī pašsaprotami, jo tieši autoriem ir vislabāk zināms, kādos apstākļos dziesma ir radīta, vai, uzticot tekstu komponistam, teksta autors izvirza kādus nosacījumus un kurš no autoriem ir devis lielāku ieguldījumu darba radišanā. Savukārt biedrību AKKA/LAA kā mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju nevar vainot par to, ka tā piemēro standarta procentuālo sadali, kādu nosaka par muzikālo darbu izmantošanu iekasētās atlīdzības sadales noteikumi. □

*Imants Belogrīvs,
AKKA/LAA Juridiskās nodaļas vadītājs*

Ziņas isumā

AKKK/LAA jau šogad gatavojas autoriem nodrošināt iespēju pieslēgties personiskajam profilam biedrības datubāzē — tur varēs gan reģistrēt darbus, gan sekot konta stāvoklim. □

Lai efektīvi izmantotu jaunās programmas priekšrocības, tiks atjaunota arī AKKA/LAA mājaslapa — būs ērtāk gan autoriem, gan autoru darbu lietotājiem. □

Jaunu izskatu ieguvusi Starptautiskās autoru un komponistu biedrību konfederācijas CISAC mājaslapa <http://www.cisac.org> Bez sadaļām, izstrādātām dažāda mērķauditorijai — autoriem, politiķiem, žurnālistiem, akadēmiskajām aprindām un plašākai sabiedrībai —, lapa papildināta ar „CISAC universitāti”, kur ievietoti materiāli par autortiesībām un tiesību kolektīvo pārvaldījumu. Optimizētas izvēlnes, mājaslapa darīta labāk pārskatāma, lietotājam atvieglot un paātrinot meklējumus. Vietnē integrēti arī sociālo tīklu un multimediju elementi — sajūdze ar konfederācijas Facebook, YouTube, LinkedIn un Twitter kontiem. Pašlaik mājaslapa pieejama angļu valodā, sekos tulkojums franču un spāņu valodā. □

Autoru biedrības AKKA/LAA prezidents Valdis Muktupāvels un izpilddirektore, valdes locekle Inese Paklone 12.februārī tikās ar kultūras ministri Daci Melbārdi, lai sāktu sarunas jautājumā par publisko patapinājumu. Līdz 2007.gada grozījumiem LR Ministru kabineta noteikumos publiskā patapinājuma atlīdzība Latvijā tika aprēķināta arī par aizsargātu autoru darbu izsniegumu skolu bibliotēkās, tad skolu bibliotēkas no uzskaitē iekļautajām bibliotēkām tika izslēgtas. Tas nozīmē, ka tieši par vērtīgāko atzītās un daudz izmantotās literatūras autori nesāņem samērīgu atlīdzību par darbu publisko patapinājumu. □

*Ieva Kolmane,
AKKA/LAA sabiedrisko attiecību speciāliste*

Nodibināta Autora stipendija

Biedrības AKKA/LAA padome 2015.gada 21.maija sēdē nodibināja Autora stipendiju un apstiprināja stipendiju konkursa norises nolikumu. Autora stipendiju finansējumu nodrošinās AKKA/LAA Kultūras un izglītības fonds (KI fonds). Stipendiju konkurss tiks rīkots divas reizes gadā, tās iecerētas kā atbalsts tiem Latvijas autoriem, kas jau saņem no AKKA/LAA autoratlīdzību un ir gatavi radīt jaunus darbus. Stipendiju piešķir individuālam autoram konkrēta darba īstenošanai. Pieteikumu iesniegšanas termiņš — katra gada 1.marts un 1.septembris, un pieteikšanās tiks izsludināta, vismaz vienu kalendāro mēnesi pirms iesniegšanas termiņa beigām publicējot paziņojumu AKKA/LAA mājaslapā. Stipendiju skaitu ik gadu noteiks biedrības AKKA/LAA padome; vienas stipendijas apmērs — 700 EUR. Izvērstākas ziņas par stipendiātu pieteikšanās un stipendiju piešķiršanas kārtību, stipendiju skaitu, izmaksu un stipendiāta pārskatu atrodamas Autoru stipendijas konkursa nolikumā.

Autora stipendiju konkursa nolikums

1. Vispārīgie jautājumi.

1.1. Autora stipendija nodibināta un Autora stipendiju konkursa norises nolikums apstiprināts 2015.gada 21.maijā ar biedrības Autortiesību un komunikācijas konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība (turpmāk — AKKA/LAA) padomes lēmumu.
1.2. Autora stipendiju konkurss atbilst AKKA/LAA Kultūras un izglītības fonda mērķiem un uzdevumiem.
1.3. Autora stipendiju konkurss tiek rīkots divas reizes gadā.

2. Autora stipendiju mērķis.

2.1. Autora stipendiju mērķis ir atbalstīt Latvijas autoru jaunu darbu radišanu.

3. Stipendiātu pieteikšanās kārtība.

3.1. Pieteikšanās Autora stipendijai tiek izsludināta, vismaz vienu kalendāro mēnesi pirms iesniegšanas termiņa beigām publicējot attiecīgu paziņojumu biedrības AKKA/LAA mājaslapā.
3.2. Stipendiju konkursā var piedalīties tikai individuāli Latvijas autori, kuri saņem atlīdzību no AKKA/LAA.
3.3. Stipendijas pretendentiem jāiesniedz AKKA/LAA padomei pieteikums — iecerētā darba apraksts vienas A4 lapas apjomā (maksimums), norādot arī darba

mērķi, auditoriju, īstenošanas gaitu, īpašās kvalitātes. (Aprakstam iespējams pievienot pielikumus.) Pieteikums jāiesniedz arī elektroniski — adrese: info@akka-laa.lv
3.4. Autora stipendiju konkursu projektu iesniegšanas termiņi — katra gada 1. marts un 1. septembris.
3.5. Autora stipendiju konkursam nevar tikt iesniegti iesākti vai jau īstenoti darbi.
3.6. Autora stipendiju konkursā nav tiesīgi piedalīties:
3.6.1. AKKA/LAA darbinieki;
3.6.2. AKKA/LAA padomes locekļi, viņu laulātie, radinieki un svaini, skaitot radniecību līdz otrajai pakāpei un svainību līdz pirmajai pakāpei;
3.6.3. autori, kuri saņēmuši stipendiju iepriekšējā kalendārajā gadā.

4. Stipendiju piešķiršanas kārtība.

4.1. Autora stipendija tiek piešķirta konkrēta darba īstenošanai.
4.2. Biedrības AKKA/LAA padome iesniegtos stipendiju pieteikumus izskata nākamajā padomes sēdē pēc iesniegšanas termiņa. Stipendiju konkursam iesniegtos pieteikumus AKKA/LAA padome izvērtē, atbalstot tos ar vienkāršu balsu vairākumu. AKKA/LAA padome ir tiesīga nepiešķirt nevienu stipendiju.
4.3. Biedrības AKKA/LAA padome drīkst uzaicināt stipendiju pretendentes uz

pārrunām klātienē. Nepieciešamības gadījumā AKKA/LAA padome ir tiesīga no pretendenta pieprasīt papildus informāciju par iecerēto darbu.
4.4. Neatbalstītie pieteikumi netiek recenzēti, atteikuma iemesli netiek formulēti.

5. Stipendiju skaits, apmērs un izmaksas kārtība.

5.1. Stipendiju skaits katrā kalendārajā gadā tiek noteikts ar biedrības AKKA/LAA padomes lēmumu, ņemot vērā AKKA/LAA Kultūras un izglītības fonda attiecīgā gada budžeta iespējas.
5.2. Stipendija ir vienreizēja un tās apmērs vienam stipendiātam ir 700 EUR.
5.3. Stipendijas izmaksa tiek veikta, pārskaitot naudu uz stipendiāta norādīto kontu 5 darba dienu laikā pēc biedrības AKKA/LAA padomes lēmuma par stipendijas piešķiršanu pieņemšanas un līguma noslēgšanas ar stipendiātu.

6. Stipendiāta pārskats par stipendijas izmantojumu.

6.1. Stipendiātam ir jāslēdz līgums ar AKKA/LAA, kurā tas uzņemas stipendijas saņemšanas faktu minēt visās ar savu konkrēto darbu saistītās publikācijās un reklāmas materiālos.
6.2. Stipendiātam pēc trīs mēnešiem no stipendijas piešķiršanas datuma jāiesniedz AKKA/LAA pārskats par stipendijas izmantojumu, pašam novērtējot savu darbu, kura radišanai saņemta stipendija.

7. Stipendiju finansējuma avots.

7.1. Autora stipendiju finansējumu nodrošina AKKA/LAA Kultūras un izglītības fonds.
7.2. Izdevumu saistībā ar biedrības AKKA/LAA stipendiju piešķiršanu tiek atspoguļoti AKKA/LAA Kultūras un izglītības fonda budžetā.

8. Stipendiju konkursa nolikuma pieņemšana un grozīšana.

8.1. Autora stipendiju konkursa nolikumu un tā grozījumus pieņem un apstiprina biedrības AKKA/LAA padome.
8.2. Veicot grozījumus Autora stipendiju konkursa nolikumā, pēc to pieņemšanas Autora stipendiju konkursa nolikums tiek iesniegts Latvijas Republikas Finanšu ministrijā reģistrēšanai. □

Pirmo reizi apvienotā ISC un BTC sanāksme

Maija sākumā Barselonā pirmo reizi notika apvienotā Informācijas servisa komitejas (ISC) un Biznesa tehniskās komitejas (BTC) sanāksme. Tajā piedalījās apmēram 100 autoru organizāciju pārstāvji no visas pasaules.

BTC uzdevums ir lemt par autoru organizāciju informācijas aprites un sadales metožu vienotiem principiem, izstrādāt tām nepieciešamo dokumentāciju. Savukārt ISC izveidotās ekspertu grupas šiem lēmumiem piedāvā nepieciešamos sistēmas vai servisa tehniskos risinājumus. Piemēram, iepriekšējās BTC sanāksmēs tika lemts par vienotu sistēmu, kas organizācijām ļauj savstarpēji ziņot par viņu pārstāvēto autoru koncertiem citas organizācijas teritorijā. ISC demonstrēja izstrādāto interneta rīku, kas tiks izmantots šīs informācijas aprītei. Ja autora darbi tiks izpildīti koncertos ārvalstīs, būs jāsniedz detalizēta informācija, norādot pasākuma norises laiku un vietu, organizatoru, atskaņoto dziesmu sarakstu, vai mūziķi ir viesojušies kā "iesildošā grupa" u.tml.

ISC un BTC apvienotā sanāksme nodrošinās straujāku informācijas apmaiņu starp abām darba grupām un nepieciešamo rīku izstrādi pēc iespējas īsākā laikā.

ES direktīvas ietekme

Joprojām aktuāls ir jautājums, kā visefektīvāk ieviešama Eiropas Savienības (ES) direktīva par autortiesību un blakustiesību kolektīvo pārvaldījumu. Tā kā Starptautiskā autoru organizāciju konfederācija CISAC apvieno visas pasaules autortiesību organizācijas, tika nolemts atsevišķus ES direktīvas nosacījumus ieviest kā visām organizācijām vienotu standartu. Piemēram, visu pasaules valstu autoru organizācijām būs vienots maksimālais termiņš, kurā jāsadala iekasētā autoratlīdzība.

Kvalitatīva autoratlīdzības administrēšana

Maija sākumā autoru organizācijas pieņēma saistošos noteikumus par darbībām kļūdainu pārskaitījumu gadījumā. Saņemot šādu kļūdainu pārskaitījumu, organizācijai neprecizā summa pēc iespējas drīzāk jāatmaksā, norādot iemeslu, kādēļ summa netiek pieņemta. Apstiprināto noteikumu galvenais nolūks ir nodrošināt, lai autoratlīdzība nokļūst līdz autoram, kura darbs tika izmantots.

Kļūdaini pārskaitījumi var rasties dažādu

Mūziķis Kārlis Kazāks Autoru pusdienās prasmīgi izliekas par vientuļu salu

iemeslu dēļ — autoram ir beidzies autortiesību aizsardzības termiņš vai organizācija vairs nepārstāv autoru, jo tas, piemēram, noslēdzis līgumu ar citu autoru organizāciju. Neprecizitātes var rasties arī gadījumos, ja darbā norādīts cits autors ar tādu pašu vārdu un uzvārdu, piemēram, Jānis Bērziņš vai Džons Smits (*John Smith*), vai darbs aizstāts ar citu šāda paša nosaukuma darbu. AKKA/LAA muzikālo darbu datu bāzē vien ir 94 darbi ar nosaukumu "Sapnis" un 89 "Lūgšanas", savukārt starptautiskajā darbu datu bāzē viens no visbiežāk reģistrētajiem darbu nosaukumiem ir "Ave Maria".

Diskusija par autoru darbu izmantojumu internetā

BTC sanāksmes ietvaros notika diskusija par autoru darbu izmantojumu internetā, licencēšanas un sadales problēmām. Pieredzē dalījās gan "mazo", gan autoru skaita un iekasētās atlīdzības ziņā "lielo" organizāciju pārstāvji. Neatkarīgi no organizācijas kalibra un valsts problēmas visiem iezīmējas vienas un tā pašas — ļoti liels apstrādājamo datu apjoms iepretim nelielajām autoratlīdzības summām. Autoratlīdzība par darbu bieži vien ir 0,01 eiro un vēl daudz mazāka.

Digitālā tirgus mērķis ir ne vien patērētāju, bet arī autoru labklājības veicināšana

Pasaulē arvien pieņemas spēkā autoru protesti pret netaisnīgo ieņēmumu sadali starp straumēšanas pakalpojumu piedāvātājiem un pašiem mūziķiem. 21.maijā ar atklātu vēstuli Eiropas Komisijai un ASV Autortiesību birojam nācis klajā Starptautiskais mūzikas menedžeru forums (IMMF) — atgādinot, ka autoru līgumiem ar ierakstu kompānijām un mūzikas izdevējiem jābūt daudz „caurspīdīgākiem” un digitālā tirgus mērķis ir ne vien patērētāju, bet arī autoru labklājības veicināšana.

Jautājums, kā sakārtot interneta vidē izmantoto darbu administrēšanu, ir iekļauts arī ISC un BTC turpmākajā dienaskārtībā. Nākamā apvienotā sanāksme plānota 2016.gada aprīlī, tikmēr autoru organizācijas tai gatavojas, sadarbojoties neklātienē, caur aptaujām, tiekoties regulāros darba grupu virtuālos semināros jeb „vebināros” („webinars”). □

Kristīne Šlivka,

AKKA/LAA Lietvedības nodaļas vadītāja

Muzikālo un horeogrāfisko darbu reģistrācija

Cienījamie autori, lūdzu, neaizmirstiet reģistrēt savus muzikālos un horeogrāfiskos darbus!

Ja darbs netiek reģistrēts, AKKA/LAA sadales darbiniekiem nav zināms, kas ir darba autori, kāda ir vienošanās par to, kā sadalāma atlīdzība, ja, piemēram, autoru ieguldītais darbs dziesmas radišanā nav līdzvērtīgs.

Ja šādu autora sniegtu un apliecinātu ziņu nav, respektīvi, komponists ar savu parakstu vai interneta paroli nav apliecinājis, ka ir darba autors, ka atlīdzības sadale ir vai nu standarta (50% komponistam, 50% teksta autoram), vai tomēr atlīdzība jāsadala saskaņā ar pašu autoru noslēgtu īpašu vienošanos, **AKKA/LAA nevar aprēķināt atlīdzību par neregistrēto darbu**, līdz ar to par neregistrētajiem darbiem autori atlīdzību nesaņem.

Ja autors noslēdzis līgumu ar mūzikas izdevēju, darbu reģistrācija pāriet izdevēja ziņā. Ar izdevniecībām darbu reģistrācijas ziņā mums problēmu nav, komunikācija ir abpusēja, un reaģēšana ātra.

Apstrādājot darbu lietotāju iesniegtās atskaites, mēs identificējam neregistrētos darbus un izsūtām autoriem atgādinājumus par darbu reģistrāciju. Datu analīze rāda, ka 80% autoru, kuri atsauca mūsu aicinājumam, darbus reģistrē nākamajās 3 dienās pēc vēstules saņemšanas, vēl 5% reģistrē nedēļas laikā, un tikai aptuveni 3% to izdara otrajā nedēļā. Ir arī autori, kuri mēnešiem

Par neregistrētajiem darbiem atlīdzību nesaņem

un pat gadiem tā arī nesniedz nekādu informāciju par saviem jaunajiem darbiem, tādējādi atlīdzību nesaņem ne viņi paši, ne darba līdzautori — teksta autori. No atgādinājuma izsūtīšanas līdz programmas apstrādei un pievienošanai sadalei saskaņā ar autoru padomes lēmumu gaidām divas nedēļas. Ja pēc 2 nedēļām darbs būs reģistrēts, tad, apstrādājot jaunās programmas, darbs nokļūs sadalē, taču atlīdzība par līdz tam

apstrādātajam un sadalei pievienotajam programmām jau būs nokavēta. Vēlreiz pārskatīt visu dokumentāciju, lai konstatētu, vai jaunie darbi neparādās jau apstrādātajās programmās, nozīmētu veikt atkārtotu programmas apstrādi, kam būtu jātērē gan cilvēku, gan finanšu resursi.

Līdz ar to, godājamie autori, ņemiet vērā un rēķiniet līdzī: sadale tiks veikta vai nu ar tajā iekļautajiem Jūsu reģistrētajiem darbiem, vai bez tiem divas nedēļas pēc tam, kad Jums izsūtīta atgādinājuma vēstule par nepieciešamību reģistrēt darbus.

Atgādinu, ka darbus var reģistrēt klātienē, atmākot uz biedrības biroju un aizpildot darbu reģistrācijas kartītes; šīs kartītes var aizpildīt arī mājās un atsūtīt pa pastu; tāpat arī, noslēdzot īpašu līgumu un saņemot individuālu paroli, darbus iespējams reģistrēt internetā. □

Anita Sosnovska,

AKKA/LAA izpilddirektores vietniece,

Dokumentācijas un sadales nodaļas vadītāja

Dace Meiere lietišķi tulko vēsti, ko māksliniekam Jurim Petraškevičam nupat sadzejojis Uldis Bērziņš

Ziņas īsumā

Atbildot uz Eiropas Parlamentā izskanējušo viedokli, ka pienācis laiks modernizēt autortiesību likumdošanu, Eiropas Grāmatizdevēju federācija (FEP) marta nogalē, Parīzes grāmatu tirgus laikā, izplatīja paziņojumu presei un sabiedrībai, atgādinot, ka autortiesību sistēma ir gan labākais ietvars Eiropas kultūru daudzveidības saglabāšanai, gan rūpīgi izsvērts un akceptēts veids, kā nodrošināt likumīgu atlīdzību radošo profesiju pārstāvjiem.

Arī Latvijas Grāmatizdevēju asociācija (LGA) aicina Latvijas likumdevējus nepakļauties mēģinājumiem pretnostatīt sabiedrības un radošo nozaru intereses — tieši kultūra un informācija savā valodā ir katras valsts stūrakmens, un tik nelielām valstīm kā Latvija tā ir īpaši nozīmīga un vērtīga. □

FEP paziņojuma teksts:

„Rakstīšana, izdošana, grāmatu pārdošana un lasīšana — visu šo procesu pamatā ir vārda brīvība. Vārda brīvība nenozīmē brīvību kopēt citu radītus darbus — tā nenozīmē plāģiātismu. Vārda brīvība nozīmē brīvību rakstīt, brīvību publicēt sarakstīto, brīvību būt par grāmatlīdzotāju, brīvību izvēlēties, ko teikt un ko lasīt.

Šo brīvību nodrošina autortiesības. Eiropas Parlamentā vienīgā no "pirātu" vides nākusī deputāte [Jūlija Reda] grib likt mums noticēt, ka autortiesības ir novecojušas, un viņa šīs ļoti būtiskās tiesības grib pārvērst par tukšu čaulu bez satura. Tomēr mēs neuzskatām par progresu vēlmi atgriezties laikos, kad autoru un mākslinieku iespējas izdzīvot bija atkarīgas no pasaules vareno labvēlības.

Modernā pasaulē cilvēkiem ir tiesības saņemt atlīdzību par padarīto, izvēlēties, kā tiek izplatīti viņu darbi, un būt neatkarīgiem no tiem, kas ir pie varas. Autortiesību pamatu pamats ir cilvēktiesības.

Mēs visi kopā — autori, izdevēji, grāmatlīdzotāji, lasītāji - aicinām savus deputātus atbalstīt autortiesības, šo unikālo likumdošanu, kas garantē mūsu tiesības un veicina kultūras daudzveidību./../" □

Ieva Kolmane,

AKKA/LAA sabiedrisko attiecību speciāliste

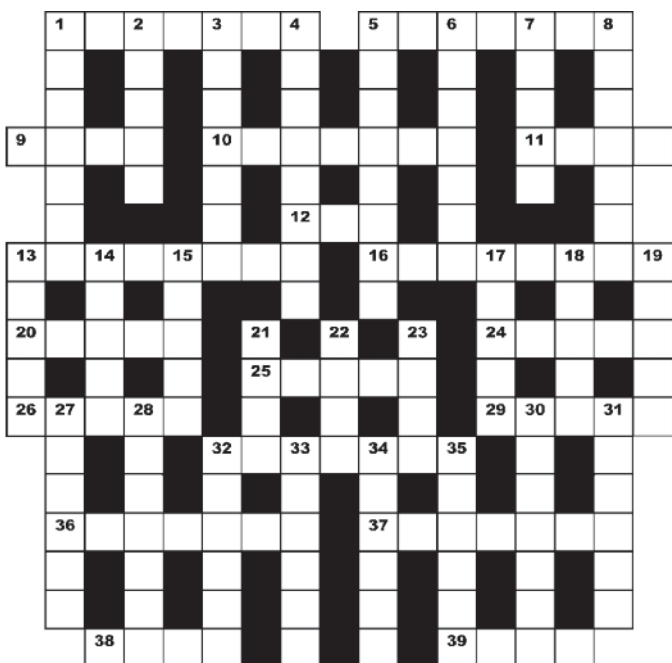
Melnbaltās draudzenes

Iepriekšējā „AKKA/LAA Ziņu” numurā publicētās miklas pareizo atminējumu diemžēl nav iesūtījis nevienš no censoniņiem, lai gan visi „I” burtus saskaitījuši gandrīz pareizi. Vēlam neatlaidību un veiksmi turpmāk!

Autoru pusdienās muzicē Rihards Kolmanis

Atminētajā krustvārdu miklā saskaitiet „I” un „Ī” burtus un ar norādi „Krustvārdu mikla” skaitli kopā ar vārdu, uzvārdu un tālruna numuru līdz 2015.gada 30.augustam sūtiet uz info@akka-laa.lv vai aizpildītu kuponu — uz AKKA/LAA, A.Čaka iela 97, Rīga, LV-1011. Vēstules, kurās būs norādīts pareizs „I” un „Ī” burtu skaits, piedalīsies izlozē, kur trīs no sūtītājiem saņems balvu — vērtīgu grāmatu.

Iepriekšējā biļetena „AKKA/LAA Ziņas Nr.40” krustvārdu miklas atminējums

Horizontāli. ⇄

1. Klaidonis. 4. Jumprava. 10. Tosti. 11. Tondo. 12. Granīts. 13. Ra. 15. Leimaņi. 16. Ķirmiti. 17. Zariņa. 18. Niagara. 20. Sikсна. 22. Ginc. 24. Suns. 26. Harta. 28. Atslēgas. 31. Norunas. 32. Vēdas. 34. Didro. 35. Āmen. 37. Ēnas. 40. Aroms. 42. Oberons. 43. Eristika. 45. Jau. 46. Estētika.

Vertikāli. ⇅

1. Kantilēna. 2. Degoša. 3. Indra. 5. Upits. 6. Aksioma. 7. Abigaila. 8. Fanātiķis. 9. Anniņas. 12. Grizajs. 14. Mimi. 19. Apkaunojošs. 21. Nevarauska. 22. Gnu. 23. Citu. 25. Olivers. 26. Hādroks. 27. Ritdien. 29. Tušē. 30. Raja. 33. Ēnot. 39. Maigi. 38. Nāvi. 39. Sena. 41. Mija. 44. Aug.

Pareizā atbilde: „I” burtu skaits atminētajā miklā — 21

Jura Sosnovska krustvārdu mikla

Horizontāli. ⇄

- Suitu sievu dziedāšanas žanrs.
- Grimēšanās priekšmeti.
- Popmūzikas grupa, kas uzsāka slavas ceļu, uzvarot Eirovīzijas dziesmu konkursā ar dziesmu „Waterloo”.
- Lietišķās mākslas meistare, kas gatavo metāla juvelierizstrādājumus.
- Zīme skaņas augstuma un ilguma fiksēšanai.
- Grieķu alfabēta „ξ” burta nosaukums.
- Seno grieķu herolda zizlis.
- Latvijas kultūras kanonā iekļautā dzejoļu krājuma „Taureņu uzbrukums” autors.
- Jauniestudējums Latvijas Nacionālajā teātrī 2014./2015. gada sezonā.
- Vīdusamerikāņu cilmes ritmiski spraiga sarīkojumu deja.
- Vīslēnākā tempā.
- Dramaturga M. Ziverta (1903-1990) luga.
- Tēls K. Skalbes pasakā, pīrtnieks.
- Sens rokraksts.
- Komponists un mūziķis (1980), AKKA/LAA Autora balvas 2015 laureāts.
- Dzintaru koncertzāles repertuārā ietverts festivāls „Laima ... Rendez-vous”.
- Dziesma, ko izdeva Aija Andrejeva, svinot mākslinieciskās darbības desmit gadu jubileju.
- Franču komponists un pianists (1866-1925), uzskatīts par neoklasicisma, konceptuālās mākslas un ambientās mūzikas priekšteci.

Vertikāli. ⇅

- Slavena lelle.
- Somu episkās tautasdziesmas.
- Izklaidējoši komēdijisks skatuves mākslas darbs.
- Gramatikas nozare, kas pēta teikumu uzbūvi.
- Viens no Dantes Aligjēri „Dievišķās komēdijas” daļu nosaukumiem.
- Pilsēta Latvijā, kuras simbols kļuvis pieminēklis, uzcelts 1938. gadā par tautas saziņotiem līdzekļiem.
- Annas lomas izpildītāja Latvijas Nacionālās operas jaunajā iestudējumā „Vīlas”.
- Grieķu tautas dejas 4/4 taktismērā.
- Kur no jūras putām piedzima Afrodite?
- Tāds, kam raksturīga divējādība.
- Pilsēta, kurā 2015.gadā notika Ziemeļu un Baltijas valstu Dziesmu svētku koncerts.
- Hinduismā: pārpasaulīgs, mūžīgs morāles likums.
- Mirdzums ap dievību un svēto galvām tēlotājmākslā.
- Mazākā vienība dramatiskā sacerējumā.
- I. Kalniņa dziesma ar A. Mielava vārdiem, R. Kaupera izpildījumā.
- Latviešu gleznotājs (1893-1944), kam Rīgā uzstādīts pieminēklis.
- Trīskārtējs gada balvas „Zelta mikrofons 2014” laureāts.
- Pilsēta Francijā, ievērojama ar ikgadējiem starptautiskiem kino festivāliem.
- Daudzkārtējs, secīgs divu skaņu, akordu atkātojums.
- Tiri intonēt muzikālās skaņas (sar.).
- Dramaturgs, kurš radījis personāžus: Anitra, Aslaks, Oze, Solveiga.
- Mūzikas stils, kam raksturīga instrumentu grupa: vijole, mutes harmonikas, bandžo, mandolīna vai ģitāra, bass.
- Kādas Eiropas valsts estrādes leģenda, ko I. Busulis attēloja Krievijas Pirmā kanāla šovā «Точь-в-точь».
- Latviešu operdziedātājs tenors Arturs Priednieks- ... (1901-1979).
- Angļu mūziķa, dziedātāja, dziesmu autora, aktiera Gordona Metjū Tomasa Samnera (1951) skatuves vārds.

Pateicamies visiem, kas iesaistījās miklas minēšanā, un vēlam veiksmi turpmāk!

Atbildes kupons

Vārds:

Uzvārds:

Tālrunis:

„I” un „Ī” burtu skaits: